

KOUVOLAN YHTEISLYSEON VALINTAOPAS

LOPS2021

TERVETULOA KOUVOLAN YHTEISLYSEON!

Kouvolan Yhteislyseossa voit kartuttaa osaamistasi useissa eri oppiaineissa sekä tutustua monipuolisesti juuri sinua kiinnostaviin teemoihin ja aihekokonaisuuksiin.

Meillä voit opiskella yleis-, urheilu- tai Studies in English -linjalla.

Kansainvälisyys - Työelämäyhteydet ja -taidot -

**Yrittäjyys - Korkeakouluysteistyö - Studies in English -opinnot -
Laajat äidinkielen ja kirjallisuuden opinnot - Kuvataiteen ja
liikunnan erikoistumisopinnot - Paljon musiikinopintoja ja esityksiä
- Kouvolan Urheiluakatemian yhdistäminen lukio-opintoihin -
Monipuolinen kielivalikoima - Kiinnostavia reaaliaineita ja
monipuolisia luonnontieteitä**

Meiltä löytyy jokaiselle jotakin, olet sydämellisesti tervetullut!

#KYLkannattaa

KOIKKILAN
YHTEISLYSEÖ
ILTALUKKO

OPISKELU YHTEISLYSEOSSA

- Opintojen rakenne lukiossamme noudattaa valtakunnallista opetussuunnitelmaa. LOPS2021 tuli voimaan elokuussa 2021.
- Oppiaineissa opiskellaan opintojaksoja, joiden laajuus voi vaihdella 1-4 opintopisteen välillä.
- Suurin osa opintojaksoista on kahden opintopisteen laajuisia.
- Opintoja on suoritettava yhteensä vähintään 150 opintopistettä.
- Oppituntien pituus on 75 minuuttia ja kahden opintopisteen opintojaksolla on noin 22 oppituntia.
- Opintojaksot jaotellaan valtakunnallisiin pakollisiin ja valinnaisiin sekä paikallisiin valinnaisiin opintojaksoihin.
- Valtakunnalliset pakolliset ja valinnaiset opinnot arvioidaan numeroarvosanoin. Paikalliset valinnaiset opintojaksot arvioidaan pääasiasiassa suoritusmerkinnällä.

ÄIDINKIELI JA KIRJALLISUUS

PAKOLLISET OPINNOT

ÄI01-03 TEKSTIT JA VUOROVAIKUTUS HALTUUN (4 op)

Opiskellaan keskeiset tekstien tulkinnan ja kirjoittamisen, kieli- ja tekstitietoisuuden ja vuorovaikutuksen sisällöt.

ÄI04 PORTTI KIRJALLISUUDEN MAAILMAAN (2 op)

Syvennetään ja monipuolistetaan lukemisen tapoja ja perehdytään kirjallisuuden analysointitaitoihin.

ÄI05+ÄI07 TEKSTIT VALLAN VÄLINEENÄ (3 op)

Perehdytään vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syvennetään kriittistä lukutaitoa, erityisesti medialukutaitoa. Lisäksi vahvistetaan opiskelijan esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja.

ÄI06+ÄI08 TEKSTEJÄ KIRJALLISUUDESTA (3 op)

Tutustutaan Suomen ja kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä harjoitellaan niiden analysointia ja tulkintaa kontekstin näkökulmasta. Vahvistetaan itseilmaisun taitoja ja kirjoitusprosessin hallintaa sekä kykyä kirjoittaa kirjallisuuden pohjalta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

ÄI09 PUHUMALLA SELVIÄÄ (2 op)

Monipuolistetaan erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja.

ÄI10 TAITAVAKSI KIRJOITAJAKSI (2 op)

Opiskelija kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan muokata tekstiään. Jaksolla valmistaudutaan kirjoitustaidon ylioppilaskokeeseen.

ÄI11 TAITAVAKSI LUKIJAKSI (2 op)

Syvennetään kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa sekä vahvistetaan monimuotoisten tekstien analysointi-, tulkinta- ja arviointitaitoja. Jaksolla

valmistaudutaan lukutaidon ylioppilaskokeeseen.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

ÄI12 KIELEN- JA TEKSTINHUOLTO (2 op)

Käsitellään kielenkäytön ja oikeinkirjoituksen kysymyksiä kirjoittajien näkökulmasta. Kerrataan keskeiset kielenhuollon ohjeet ja tehdään paljon erilaisia harjoituksia. Opintojaksoa suositellaan erityisesti opintojen alkuvaiheeseen.

ÄI13 SANATAIDE (2 op)

Tuotetaan monenlaisia fiktiivisiä tekstejä erilaisin tekniikoin.

ÄI15 MEDIAJULKAISUT (2 op)

Opintojakson aikana tai sen lopputuloksena julkaistaan esim. painettu julkaisu tai verkkolehti. Opintojakso perehdyttää julkaisun tuottamisen prosessiin: työvaiheisiin, erilaisiin juttutyyppeihin ja muihin materiaaleihin.

ÄI16 ELOKUVAN MAAILMA (2 op)

Perehdytään monipuolisesti eri genrejä edustaviin elokuvaan ja elokuvan historiaan sekä elokuvakerrontaan. Soveltuu äidinkielen ja kirjallisuuden opintojakson Portti kirjallisuuden maailmaan suorittaneille.

ÄI17 PERUSTEET HALTUUN (2 op)

Vahvistetaan monipuolisesti luku- ja kirjoitustaitoa. Tarkoitettu niille, jotka ovat saaneet äidinkielen ja kirjallisuuden ensimmäisestä opintojaksosta arvosanan 7 tai vähemmän.

ÄI18 ÄIDINKIELEN JA KIRJALLISUUDEN KERTAUS (2 op)

Vahvistetaan luku- ja kirjoitustaitoja lukion päättökokeen vaatimusten mukaan. Tarkoitettu syksyn yo-kirjoittajille, jotka ovat jo suorittaneet valtakunnalliset valinnaiset opintojaksot Taitavaksi kirjoittajaksi ja Taitavaksi lukijaksi.

ÄI19 KIRJALLISUUSDIPLOMI (2 op)

Perehdytään monipuolisesti koti- ja ulkomaiseen kirjallisuuteen. Voi aloittaa jo ensimmäisenä vuotena ja jatkaa kolmanteen vuoteen asti. Tavoitteena on suorittaa

kirjallisuusdiplomi, joka edellyttää 20 teoksen lukemista ja niihin liittyvien tehtävien tekemistä.

ÄI20: MEDIATAITURIKSI (2 op)

Perehdytään median kulttuureihin, historiaan ja käsitteisiin ja kehitetään taitoja toimia nopeasti muuttuvassa mediaympäristössä. Tutustutaan median kenttään monipuolisesti. Analysoidaan mediaa ja tuotetaan sisältöjä myös itse.

SUOMI TOISENA KIELENÄ JA KIRJALLISUUS

PAKOLLISET OPINNOT

S201-03 TEKSTIT JA VUOROVAIKUTUS HALTUUN (4 op)

Opiskellaan keskeiset tekstien tulkinnan ja kirjoittamisen, kieli- ja tekstitietoisuuden sekä vuorovaikutuksen sisällöt.

S204 PORTTI KIRJALLISUUDEN MAAILMAAN (2 op)

Syvennetään ja monipuolistetaan lukemisen tapoja ja perehdytään kirjallisuuden analysointitaitoihin.

S205+S207 TEKSTIT VALLAN VÄLINEENÄ (3 op)

Perehdytään vaikuttamisen ja argumentoinnin keinoihin sekä syvennetään kriittistä lukutaitoa, erityisesti medialukutaitoa. Lisäksi vahvistetaan opiskelijan esiintymis- ja vuorovaikutustaitoja.

S206+S208 TEKSTEJÄ KIRJALLISUUDESTA (3 op)

Tutustutaan Suomen ja maailman kirjallisuuden keskeisiin teoksiin ja teemoihin sekä harjoitellaan niiden analysointia ja tulkintaa kontekstin näkökulmasta. Opintojakso vahvistaa myös opiskelijan itseilmaisun taitoja ja kirjoitusprosessin hallintaa sekä kykyä kirjoittaa kirjallisuuden pohjalta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

S209 PUHUMALLA SELVIÄÄ (2 op)

Monipuolistetaan erityisesti jatko-opinnoissa ja työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja. Opetus järjestetään suomi toisena kielenä ja kirjallisuus ja suomi äidinkielenä -oppimäärien yhteisenä.

S210 TAITAVAKSI KIRJOITTAJAKSI (2 op)

Opiskelija kehittää kirjallista ilmaisukykyään ja taitoaan muokata tekstiään. Jaksolla valmistaudutaan kirjoitustaidon ylioppilaskokeeseen.

S211 TAITAVAKSI LUKIJAKSI (2 op)

Syvennetään kriittistä ja kulttuurista lukutaitoa sekä vahvistetaan monimuotoisten tekstien analysointi-, tulkinta- ja arviointitaitoja. Jaksolla valmistaudutaan lukutaidon ylioppilaskokeeseen.

TOINEN KOTIMAINEN KIELI

Ruotsi, A-oppimäärä

PAKOLLISET OPINNOT

RUA01+RUA02 KIELI-IDENTITEETTI RAKENTAVASSA VUOROVAIKUTUKSESSA (4 op)

Kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen taidon eri osa-alueiden osaamista ja kehitetään omia kielenopiskelutaitoja (kieliprofiilin laatiminen). Harjoitellaan vuorovaikutustilanteita ja keskustelutaitoja.

RUA03 KIELI JA KULTTUURI LUOVAN ILMAISUN VÄLINEENÄ (2 op)

Syvennetään monilukutaitoa. Tehdään eri tekstilajien tuotoksia painottaen tekstilajille ominaista kielellistä tarkkuutta. Aihepiirinä ovat erilaiset kulttuuriset ilmiöt, ruotsinkieliset mediat sekä luova toiminta.

RUA04 RUOTSIN KIELI VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ (2 op)

Kehitetään tiedonhankintataitoja ja kriittistä lukutaitoa. Pohditaan yksilöiden ja yhteisöjen vastuita ja toimintamahdollisuuksia, kuten

ihmisoikeuskysymyksiä ja vaikuttamismahdollisuuksia kansalaisyhteiskunnassa.

RUA05 KESTÄVÄ TULEVAISUUS JA TIEDE (2 op)

Syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja. Harjaannutaan ilmaisemaan omia tietoon tai mielipiteeseen perustuvia näkökantoja. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisioita erityisesti teknologian ja digitalisaation näkökulmista.

RUA06 RUOTSIN KIELI JATKO-OPINNOISSA JA TYÖELÄMÄSSÄ (2 op)

Syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana. Pohditaan jatko-opinto- tai urasuunnitelmia ruotsin kielellä myös ulkomailla. Aihepiirit tulevat itsenäistyvän nuoren elämästä. Täydennetään kieliprofiilia.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

RUA07 YMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA (2 op)

Syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä erilaisissa kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa. Käsitellään eri tekstilajien tekstejä ja jatketaan oppimäärän pakollisten opintojaksojen teemojen käsittelyä.

RUA08 VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN (2 op)

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, taitoa ymmärtää puhuttua kieltä ja rakentaa dialogia. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

RUA09 RUOTSIN ABIKERTAUS (2 op)

Valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen vahvistamalla keskeisten rakenteiden ja sanaston hallintaa sekä harjoittelemalla kuullun- ja tekstinymmärtämistä ja viestinnällisten kirjoitustehtävien laadintaa.

RUA10 POHJOISMAINEN KULTTUURI JA MAANTUNTEMUS (2 op)

Opintojaksolla valitaan jokin pohjoismainen kohde, tutustutaan siihen monipuolisesti etukäteen sekä toteutetaan sinne opintomatka, joka on osittain omakustanteinen.

Ruotsi, B1-oppimäärä

PAKOLLISET OPINNOT

RUB101-02 ARKIRUOTSIA JA OPISKELUTAIDOJA (4 op)

Kartoitetaan opiskelijan ruotsin kielen eri osa-alueiden osaamista sekä kehitetään kielenopiskelutekniikkaa ja aloitetaan kieliprofiilin laatiminen. Aiheet liittyvät nuorten omiin kiinnostuksen kohteisiin sekä tarpeisiin käyttää kieltä arjen viestintätilanteissa. Harjoitellaan vuorovaikutusta ja keskustelutaitoja.

RUB103 KULTTUURI JA MEDIAT (2 op)

Vahvistetaan monilukutaitoa ja erilaisten tekstilajien tulkintamistä ja tuottamista eri medioita hyödyntäen. Tutustutaan suomenruotsalaisuuteen ja pohjoismaisiin kulttuuri-ilmiöihin ja medioihin nuoria kiinnostavasta näkökulmasta.

RUB104 YMPÄRISTÖMME (2 op)

Kehitetään erilaisten tekstilajien tulkintaa ja tuottamista. Aihepiireinä ovat kulttuurisesti moninainen elinympäristö sekä ajankohtaiset ilmiöt, joita tarkastellaan ensisijaisesti nuorten näkökulmasta.

RUB105 OPISKELU JA TYÖELÄMÄ (2 op)

Harjoitellaan työelämässä tarvittavia vuorovaikutustaitoja ja pohditaan tulevaisuudensuunnitelmia. Tutkitaan mahdollisuuksia opiskella ja tehdä töitä ruotsin kielellä sekä osallistua kansainväliseen yhteistyöhön. Täydennetään kieliprofiilia.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

RUB106 VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN (2 op)

Syvennetään taitoa tuottaa kieltä suullisesti, puhutun kielen ymmärtämistä ja dialogin rakentamista. Vankennetaan puhumisen sujuvuutta sekä harjoitellaan valmistelua edellyttävää suullista tuottamista.

RUB107 KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA (2 op)

Syvennetään taitoa tulkita ja tuottaa ruotsin kieltä kirjallisissa vuorovaikutustilanteissa. Käsitellään eri tekstilajien tekstejä. Jatketaan oppimäärän pakollisten opintojen teemojen käsittelyä ekologisen, taloudellisen sekä sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävästä elämäntavan näkökulmasta. Keskeisiä aiheita ovat myös eettisyys ja vastuullisuus sosiaalisen median käytössä sekä sananvapaus.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

RUB108 RUOTSIN KERTAUSTA LUKION ALOITTAVILLE (2 op)

Kerrataan perusrakenteet ja keskeistä sanastoa. Opintojakso auttaa selviytymään lukio-opinnoista.

RUB109 RUOTSIN ABIKERTAUS (2 op)

Valmistaudutaan ylioppilaskokeeseen vahvistamalla keskeisten rakenteiden ja sanaston hallintaa sekä harjoittelemalla kuullun- ja tekstinymmärtämistä ja kirjoitustehtävien laadintaa.

RUB110 TSEMPPIÄ RUOTSIN OPISKELUUN (2 op)

Kerrataan kielioppia ja vahvistetaan keskeisen sanaston hallintaa. Tavoitteena on tukea opiskelijan etenemistä ruotsin pakollisilla opintojaksoilla.

RUB111 POHJOISMAINEN KULTTUURI JA MAANTUNTEMUS (2 op)

Opintojaksolla valitaan jokin pohjoismainen kohde, tutustutaan siihen monipuolisesti etukäteen sekä toteutetaan sinne opintomatka, joka on osittain omakustanteinen.

VIERAAT KIELET

Englanti, A-oppimäärä

PAKOLLISET OPINNOT

ENA01 + ENA02 KIELI-IDENTITEETTI JA ENGLANTI GLOBAALINA KIELENÄ (4 op)

Avataan lukion kieltenopiskelun tavoitteita suhteessa jatkuvaan oppimiseen ja tulevaisuuden tarpeisiin muutosten monikielisessä maailmassa. Totutaan lukiomaiseen kieltenopiskeluun, jossa kohdekieltä käytetään mahdollisimman paljon. Kehitetään kielitietoisuutta ja kieli-identiteettiä. Kehitetään hyvinvointiosaamista. Tarkastellaan englannin kielen asemaa lingua francana vuorovaikutustilanteissa.

ENA03 ENGLANNIN KIELI JA KULTTUURI LUOVAN ILMAISUN VÄLINEENÄ (2 op)

Syvennetään opiskelijoiden kulttuurista ymmärrystä ja tarkastellaan kulttuurin merkitystä yksilölle ja yhteisölle. Tarkastellaan taiteiden merkitystä ja ohjataan hyödyntämään muita opintoja ja oppimisympäristöjä. Opintojaksoon voidaan sisällyttää laajahko omakohtainen luovan ilmaisun tuotos.

ENA04 ENGLANNIN KIELI VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ (2 op)

Kehitetään ajattelu- ja opiskelutaitoja harjoittelemalla kriittistä luku- ja tiedonhankintataitoa sekä siihen pohjautuvia soveltamisen ja tuottamisen taitoja. Teemoina osallisuus, aktiivinen toimijuus ja demokratian rakentuminen englannin kielellä kielellisesti, kulttuurisesti ja katsomuksellisesti monimuotoisessa maailmassa.

ENA05 KESTÄVÄ TULEVAISUUS JA TIEDE (2 op)

Syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja. Harjaannutaan ilmaisemaan oma, perusteltu mielipide. Pohditaan erilaisia tulevaisuudenvisioita erityisesti teknologian

ja digitalisaation näkökulmista sekä englannin kielen asemaa kansainvälisenä tieteen ja teknologian kielenä.

ENA06 ENGLANNIN KIELI JATKO-OPINNOISSA JA TYÖELÄMÄSSÄ (2 op)

Tehtävänä on syventää käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana muuttuvassa maailmassa. Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

ENA07 YMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA (2 op)

Tehtävänä on valmistaa opiskelijaa maailmankansalaiseksi, jolla on tietoa, taitoa ja tahtoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin. Näkökulmia tarkastellaan opiskelijan omasta elinpiiristä käsin, mutta tutustutaan myös kansainvälisten organisaatioiden tapoihin käsitellä kestäväan elämäntapaan liittyviä kysymyksiä.

ENA08 VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN (2 op)

Harjoitellaan kansainväliseen toimijuuteen tarvittavaa monipuolista suullista kielitaitoa sekä tarjotaan opiskelijalle jatkuvan oppimisen välineitä oman suullisen kielitaidon kehittämiseksi. Vahvistetaan neuvottelemisen taitoja sekä toisen arvostamista ja huomioon ottamista. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottaman suullisen kokeen tai erillisen ohjeistuksen mukaisten näyttöjen suorittaminen.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

ENA09 ABIEN YO-VALMENNUS (2 op)

Syvennetään kielitietoa ja -taitoa viimeisenä opiskeluvuonna, kerrataan kielioppia, kartutetaan sanavarastoa, kirjoitetaan tuotoksia ja harjoitetaan kuullun ja lukemisen ymmärtämistä.

ENA10 ABIEN YO-VALMENNUS 2 (2 op)

Syvennetään kielitietoa ja -taitoa viimeisenä opiskeluvuonna, kerrataan kielioppia, kartutetaan sanavarastoa, kirjoitetaan tuotoksia ja harjoitetaan kuullun ja lukemisen ymmärtämistä. Opintojakso täydentää opintojaksoa ENA09 ja on tasoltaan vaativampi. Suositellaan kaikille pitkän englannin kirjoittaville abiturienteille, mutta erityisesti korkeampiin arvosanoihin tähtääville.

ENA11 KERTAUS 1 (2 op)

Vahvistetaan englannin kielen rakenteiden ja sanaston hallintaa ja kehitetään kuuntelu- ja lukustrategioita sekä kirjoitustaitoa. Kerrataan peruskielioppia ja keskeistä sanastoa sekä tehdään kuuntelu- ja kirjoitusharjoituksia

ENA12 KERTAUS 2 (2 op)

Vahvistetaan englannin opintojaksojen 4 - 6 rakenteiden ja sanaston hallintaa ja kehitetään kuuntelu- ja lukustrategioita sekä kirjoitustaitoa. Kerrataan ja laajennetaan kielioppia ja keskeistä sanastoa sekä tehdään kuuntelu- ja kirjoitusharjoituksia.

ENA13 KIRJOITTAMISEN OPINTOJAKSO, Kouvolan Yhteislyseo (2 op)

Tavoitteena on kehittyä kirjoittajana ja oppia tuottamaan tarkoituksenmukaista tekstiä eri tyylien vaatimalla tavalla. Opiskellaan erityylisten kirjoitelmien ominaispiirteitä (argumentoiva kirjoitelma, yleisönosastokirje, epävirallinen ja virallinen kirje jne.) ja kirjoitetaan tuotoksia eri aihepiireistä. Opintojakso soveltuu itsenäiseen opiskeluun opettajan ohjeiden mukaisesti.

ENA14 DEBATOINNIN OPINTOJAKSO, Kouvolan Yhteislyseo (2 op)

Tavoitteena on vahvistaa julkisen esiintymisen taitoja englannin kielellä. Harjoitellaan esiintymistä ja väittelyä englannin kielellä eri aiheista. Työskentelymenetelmät vaihtelevat opettajajohtoisesta pari- ja pienryhmätyöskentelyyn ja itsenäiseen työskentelyyn. Ei voi suorittaa itsenäisesti.

A-oppimäärä (Ranska, Saksa, Venäjä)

PAKOLLISET OPINNOT

RAA01-02 ARKIRANSKAA JA OPISKELUTAITOJA / SAA01-02 ARKISAKSAA JA OPISKELUTAITOJA / VEA01-02 ARKIVENÄJÄÄ JA OPISKELUTAITOJA (4 op)

Opetellaan, miten kieliä opitaan lukiossa. Käytetään kieltä mahdollisimman paljon ja vahvistetaan ääntämistä ja puhumista. Korostetaan pientäkin kieliosaamista ja opetellaan tunnistamaan omia ja toisten taitoja.

RAA03 / SAA03 / VEA03 KIELI JA KULTTUURI LUOVAN ILMAISUN VÄLINEENÄ (2 op)

Tutustutaan kohdekielen kulttuuriin monipuolisesti. Opintojaksolla voidaan tehdä kulttuuriaiheinen projekti.

RAA04 / SAA04 / VEA04 KIELI VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ (2 op)

Kehitetään ajattelu- ja opiskelutaitoja harjoittelemalla kriittistä luku- ja tiedonhankintataitoa sekä tiedon soveltamisen ja tuottamisen taitoja. Teemoina osallisuus, aktiivinen toimijuus ja demokratian rakentuminen monimuotoisessa maailmassa.

RAA05 / SAA05 / VEA05 KESTÄVÄ TULEVAISUUS JA TIEDE (2 op)

Syvennetään tekstin tulkinnan ja tuottamisen sekä tiedonhankinnan taitoja. Vahvistetaan taitoja esittää kysymyksiä ja etsiä vastauksia. Keskeisinä sisältöinä mm. eri tieteenalat, tulevaisuudenvisiot ja innovaatiot.

RAA06 / SAA06 / VEA06 KIELI JATKO-OPINNOISSA JA TYÖELÄMÄSSÄ (2 op)

Syvennetään käsitystä kielitaidosta työelämätaidona ja sosiaalisena pääomana muuttuvassa maailmassa. Pohditaan jatko-opinto- ja urasuunnitelmia sekä työntekoa myös kansainvälisessä kontekstissa.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

RAA07 / SAA07 / VEA07 YMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ ELINTAPA (2 op)

Vahvistetaan taitoa osallistua globaaleista ympäristökysymyksistä käytäviin keskusteluihin. Ympäristökysymyksiä ja kestävä elämäntapaa tarkastellaan lähinnä opiskelijan omasta elinpiiristä käsin.

RAA08 / SAA08 / VEA08 VIESTI JA VAIKUTA PUHUEN (2 op)

Harjoitellaan suullista kielitaitoa monipuolisesti. Tehtävänä on myös vahvistaa neuvottelemisen taitoja sekä toisen arvostamista ja huomioon ottamista. Keskeisinä sisältöinä aiempien opintojen aikana käsitellyt aiheet ja niiden täydentäminen opiskelijoiden tarpeiden mukaan. Opintojaksoon sisältyy Opetushallituksen tuottaman suullisen kokeen tai erillisen ohjeistuksen mukaisten näyttöjen suorittaminen.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

RAA09 / SAA09 / VEA09 ABIKURSSI (2 op)

Syvennetään kielitietoa ja -taitoa viimeisenä opiskeluvuonna, kerrataan kielioppia, kartutetaan sanavarastoa, kirjoitetaan tuotoksia ja harjoitetaan kuullun ja lukemisen ymmärtämistä.

RAA10 / SAA10 / VEA10 (2 op)

Tehdään opintomatka kohdemaahan, jossa opiskelijalla on mahdollisuus käyttää kieltä autenttisisessa ympäristössä. Kohteeseen tutustutaan monipuolisesti etukäteen. Opintomatka on osittain omakustanteinen

B2-oppimäärä (Ranska, Saksa, Venäjä)

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

VKB21 PERUSTASON ALKEET 3 (2 op)

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja monipuolisesti. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kouluun, ihmissuhteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

VKB22 PERUSTASO 1 (2 op)

Vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia, tutustutaan arjen tapoihin ja perinteisiin. Lisäksi tutustutaan maiden kulttuurieroihin ja opitaan kertomaan omasta maasta kohdekielellä. Harjoitellaan hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.

VKB23 PERUSTASO 2 (2 op)

Harjoitellaan mielipiteiden ja tunteiden ilmaisemista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, terveyteen ja elämänvaiheisiin liittyviin aiheisiin sekä harjoitellaan kieltä monipuolisesti.

VKB24 PERUSTASO 3 (2 op)

Tutustutaan kohdekielen kulttuuriin, historiallisiin ja ajankohtaisiin aiheisiin. Opiskelija laatii kurssilla oman kohdekielisen tuotoksen itseään kiinnostavasta aiheesta.

VKB25 PERUSTASO 4 (2 op)

Opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista: jatko-opiskelusta ja työelämästä. Vahvistetaan opiskelijan itsevarmuutta käyttää kieltä erilaisissa viestintätilanteissa.

VKB26 PERUSTASO 5 (2 op)

Opiskelija tutustuu kohdekielisen median ajankohtaisiin aiheisiin oman kielitaitonsa mukaisesti. Vahvistetaan tekstien tulkitsemisen ja kielen tuottamisen taitoja.

VKB27 PERUSTASON JATKO 1 (2 op)

Tutustutaan kohdekielisten maiden erilaisiin

asuinympäristöihin sekä kohdekielisten maiden asukkaiden erilaisiin elämäntapoihin. Teemoissa otetaan huomioon kestävä elämäntapa.

VKB28 PERUSTASON JATKO 2 (2 op)

Opintojaksolla painottuu kansainvälinen osaaminen ja yhteistyö. Opiskelijat perehdytetään mm. jatko-opinnoissa vaadittaviin kielitaitovaatimuksiin ja tutustutetaan erilaisiin kansainvälisiin kielitaidon arviointijärjestelmiin.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

VKB29 YO-KIRJOITUKSIIN VALMENTAVA OPINTOJAKSO (2 op)

Tavoitteena on valmistautua yo-kirjoituksiin kertaamalla monipuolisesti kielen keskeisiä sisältöjä. Tehdään kuullunymmärtämis-, tekstinyymmärtämis- ja rakennetehtäviä sekä harjoitellaan kirjallista viestintää.

VKB210 OPINTOMATKA ULKOMAILLE (2 op)

Tehdään opintomatka kohdemaahan, jossa opiskelijalla on mahdollisuus käyttää kieltä autenttisessa ympäristössä. Kohteeseen tutustutaan monipuolisesti etukäteen. Opintomatka on osittain omakustanteinen

B3-oppimäärä (Espanja, Italia, Ranska, Saksa, Venäjä)

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

VKB31 PERUSTASON ALKEET 1 (2 op)

Tutustutaan opiskeltavan kieleen ja vertaillaan uutta kieltä opiskelijoiden aiemmin tunteisiin kieliin. Harjoitellaan vuorovaikutusta arkeen liittyvissä tilanteissa ja opetellaan tärkeimpiä kohteliaisuuteen liittyviä ilmauksia. Opiskelija tutustuu erilaisiin kielenoppimistapoihin.

VKB32 PERUSTASON ALKEET 2 (2 op)

Rohkaistaan opiskelijaa käyttämään vähäistäkin kielitaitoa ja harjoitellaan selviytymistä tavanomaisissa asiointiin liittyvissä tilanteissa. Opetellaan monipuolisia viestintäkeinoja.

VKB33 PERUSTASON ALKEET 3 (2 op)

Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja monipuolisesti. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kouluun, ihmissuhteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin.

VKB34 PERUSTASO 1 (2 op)

Vahvistetaan opiskelijan kansainvälisyysvalmiuksia, tutustutaan arjen tapoihin ja perinteisiin. Lisäksi tutustutaan maiden kulttuurieroihin ja opitaan kertomaan omasta maasta kohdekielellä. Kurssilla harjoitellaan hyödyntämään kohdekieltä tiedonhankinnan välineenä.

VKB35 PERUSTASO 2 (2 op)

Harjoitellaan mielipiteiden ja tunteiden ilmaisemista. Tutustutaan erilaisiin hyvinvointiin, terveyteen ja elämänvaiheisiin liittyviin aiheisiin sekä harjoitellaan kieltä monipuolisesti.

VKB36 PERUSTASO 3 (2 op)

Tutustutaan kohdekielen kulttuuriin, historiallisiin ja ajankohtaisiin aiheisiin. Opiskelija laatii kurssilla oman kohdekielisen tuotoksen itseään kiinnostavasta aiheesta.

VKB37 PERUSTASO 4 (2 op)

Opitaan kertomaan tulevaisuudensuunnitelmista: jatko-opiskelusta ja työelämästä. Vahvistetaan opiskelijan itsevarmuutta käyttää kieltä erilaisissa viestintätilanteissa.

VKB38 PERUSTASO 5 (2 op)

Opiskelija tutustuu kohdekielisen median ajankohtaisaiheisiin oman kielitaitonsa mukaisesti. Vahvistetaan tekstien tulkittamisen ja kielen tuottamisen taitoja.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

VKB39 YO-KIRJOITUKSIIN VALMENTAVA OPINTOJAKSO (2 op)

Tavoitteena on valmistautua yo-kirjoituksiin kertaamalla monipuolisesti kielen keskeisiä sisältöjä. Opintojaksolla tehdään kuullun-, tekstinyymmärtämis-, ja rakennetehtäviä sekä harjoitellaan kirjallista viestintää.

VKB310 OPINTOMATKA ULKOMAILLE (2 op)

Tehdään opintomatka kohdemaahan, jossa opiskelijalla on mahdollisuus käyttää kieltä autenttisessa ympäristössä. Kohteeseen tutustutaan monipuolisesti etukäteen. Opintomatka on osittain omakustanteinen.

Viron kieli

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

VI01 TUTUSTU VIROON (2 op)

Ota viron alkeet haltuun! Opit, mikä suomenkielisille on vaikeaa virossa ja mikä helppoa. Harjoitellaan arkisia viestintätilanteita ja tutustutaan kulttuuriin mm. musiikin, elokuvan ja median kautta.

VI02 MATKALLA VIROSSA (2 op)

Tämän kurssin jälkeen uskallat ehkä asioida viroksi Virossa. Opintojaksolla harjoitellaan selviytymistä tavanomaisissa asiointiin liittyvissä tilanteissa. Tutustut myös matkailukohteisiin ja syvennät Viro-tietouttasi.

VI03 ARKEA JA ELÄMÄÄ VIROSSA (2 op)

Opintojaksolla tutustutaan arjen tapoihin ja perinteisiin. Aihepiirit ja tilanteet liittyvät nuorten jokapäiväiseen elämään, kouluun, ihmissuhteisiin, vapaa-ajan viettoon ja harrastuksiin. Harjoitellaan vuorovaikutustaitoja monipuolisesti.

VI04 OPISKELUA VIROSSA -OPINTOMATKA

Opintojaksolla tutustutaan jatko-opiskelumahdollisuuksiin Virossa. Matka on osittain omakustanteinen.

MUUT KIELIOPINNOT

IAAbc, ITALIAN ALKEET (2 op)

Opiskellaan italian ääntämistä ja rakenteita sekä toimimaan matkailijan kannalta keskeisissä tilanteissa. Tutustutaan Italiaan, sen kulttuuriin ja italialaisiin tapoihin.

VEAbc VENÄJÄN ALKEET (2 op)

Opiskellaan kyrilliset kirjaimet ja venäjän kielen äänneet. Harjoitellaan tavallisimpia jokapäiväisiin elämäntilanteisiin liittyviä rakenteita. Tutustutaan Venäjään, sen kulttuuriin ja tapoihin.

LA01 LATINA 1 (2 op)

Opitaan klassisen latinan ääntäminen ja lentäviä lauseita. Opiskellaan latinan kieliopin keskeisiä rakenteita ja perussanastoa. Tutustutaan antiikin Rooman kulttuuriin ja historiaan.

LA02 LATINA 2 (2 op)

Opitaan lisää sanastoa ja keskeisiä kielen rakenteita. Opitaan ymmärtämään antiikin perinnön merkitys eurooppalaiselle kulttuurille.

LA03 AD FONTES - OPINTOMATKA LATINAN KIELEN JUURILLE (2 op)

Ohjelmallisen opintomatkan toteuttaminen esimerkiksi Roomaan, missä opiskelija pääsee tutustumaan antiikin historiaan, roomalaisen kulttuurin nykypäiviin saakka ulottuvaan perintöön ja latinankielisiin lyhyisiin teksteihin (esim. rakennus- ja hautapiirtokirjoitukset) autenttisessa ympäristössä.

VII01 VIITTOMAKIELEN ALKEET (2 op)

Opitaan arkipäivän toimintojen perusviittomia eri tilanteisiin ja viittomakielen rakenteita sekä sormiaakkoset. Harjoitellaan jokapäiväisiä viittomistilanteita ja viitotun ymmärtämistä. Tutustutaan viittomakielisten elämään ja kulttuuriin.

MATEMATIIKKA

YHTEINEN OPINTOKOKONAISUUS

MAY01 LUVUT JA YHTÄLÖT 2 op

Kerrataan prosentti-, potenssi- ja murtolukulaskentaa sekä yhtälöiden ja yhtälöparien ratkaisemista. Lisäksi vahvistetaan ymmärrystä funktion käsitteestä. Harjoitellaan käyttämään matemaattisia ohjelmistoja.

Pitkä oppimäärä - MAA

PAKOLLISET OPINNOT

MAA02 FUNKTIOT JA YHTÄLÖT 1 (3 op)

Tutustutaan polynomi-, juuri- ja rationaalifunktioihin ja opitaan ratkaisemaan vastaavia yhtälöitä.

MAA03 GEOMETRIA (2 op)

Tutustutaan geometriin peruskäsitteisiin ja niiden ominaisuuksiin, mm. suora- ja vinokulmaisen kolmion trigonometriaan sekä tavallisimpiin tasokuvioihin ja avaruuskappaleisiin.

MAA04 ANALYYTTINEN GEOMETRIA JA VEKTORIT (3 op)

Tutustutaan siihen, miten analyyttinen geometria luo yhteyden geometrian ja algebran, esim. polynomilaskennan, välille. Suoria, ympyröitä ja paraabeleja käsitellään yhtälöinä koordinaatistossa. Ratkaistaan itseisarvoyhtälöitä. Opitaan vektorikäsite ja perehdytään vektorilaskennan perusteisiin kaksiulotteisessa koordinaatistossa.

MAA05 FUNKTIOT JA YHTÄLÖT 2 (2 op)

Tutustutaan sini-, kosini-, eksponentti- ja logaritmifunktioihin sekä opitaan tutkimaan niihin liittyviä ominaisuuksia ja ratkaisemaan niihin liittyviä yhtälöitä.

MAA06 DERIVAATTA (3 op)

Tutustutaan raja-arvon ja jatkuvuuden sekä muutosnopeutta kuvaavan derivaatan käsitteisiin. Opitaan derivoimaan yksinkertaisia funktioita. Tutustutaan yhdistettyihin funktioihin ja niiden

derivaattoihin. Opitaan tutkimaan funktion kulkua derivaatan avulla.

MAA07 INTEGRAALILASKENTA (2 op)

Tutustutaan derivoinnin vastaoperaatioon integrointiin. Opitaan integroimaan yksinkertaisia funktioita sekä määrittämään pinta-aloja ja tilavuuksia määrätyn integraalin avulla.

MAA08 TILASTOT JA TODENNÄKÖISYYS (2 op)

Opitaan havainnollistamaan ja analysoimaan tilastollista aineistoa graafisesti ja tunnuslukuja laskien. Opitaan havainnollistamaan kahden muuttujan yhteisjakaumaa sekä määrittämään korrelaatiokerroin ja regressiokäyrä. Tutustutaan todennäköisyyden käsitteeseen ja laskusääntöihin sekä diskreettiin todennäköisyysjakaumaan.

MAA09 TALOUSMATEMATIIKKA (1 op)

Harjoitellaan lukujonojen kaavojen soveltamista talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa ja opitaan sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja ja ymmärtämään niiden rajoitukset.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

MAA10 3D-GEOMETRIA (2 op)

Syvennetään vektorilaskennan taitoja ja opitaan käyttämään niitä kolmiulotteisessa avaruudessa. Vahvistetaan avaruusgeometrian osaamista ääriarvosovellusten yhteydessä. Tutustutaan kahden muuttujan funktioon.

MAA11 ALGORITMIT JA LUKUTEORIA (2 op)

Tutustutaan algoritmin käsitteeseen ja opitaan laatimaan sekä ohjelmoimaan yksinkertaisia algoritmeja. Tutustutaan logiikan ja lukuteorian peruskäsitteisiin, mm. alkulukujen ominaisuuksiin ja opitaan tutkimaan kokonaislukujen jaollisuutta.

MAA12 ANALYYSI JA JATKUVA JAKAUMA (2 op)

Syvennetään jatkuvuuden ja derivaatan peruskäsitteiden ymmärrystä sekä integraalilaskennan taitoja. Tutustutaan

käänteisfunktioon sekä jatkuvaan todennäköisyysjakaumaan, esimerkiksi normaalijakaumaan.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

MAA13 PITKÄN MATEMATIIKAN KERTAUS 1 (2 op)

Kerrataan pitkän matematiikan pakollisten opintojen keskeisiä sisältöjä.

MAA14 PITKÄN MATEMATIIKAN KERTAUS 2 (2 op)

Kerrataan pitkän matematiikan pakollisten opintojen keskeisiä sisältöjä.

Lyhyt oppimäärä - MAB

PAKOLLISET OPINNOT

MAB02 LAUSEKKEET JA YHTÄLÖT (2 op)

Harjoitellaan yhtälöiden ratkaisemista ja lukujonoja.

MAB03 GEOMETRIA (2 op)

Tutustutaan geometriisiin peruskäsitteisiin ja niiden ominaisuuksiin, mm. suorakulmaisen kolmion trigonometriaan ja Pythagoraan lauseeseen sekä tavallisimpiin tasokuvioihin ja avaruuskappaleisiin.

MAB04 MATEMAATTISIA MALLEJA (2 op)

Tutustutaan erilaisiin malleihin ja harjoitellaan eksponenttiyhtälön ratkaisemista.

MAB05 TILASTOT JA TODENNÄKÖISYYS (2 op)

Perehdytään todennäköisyyslaskennan perusteisiin ja sitä havainnollistaviin malleihin. Harjoitellaan käsittelemään, havainnollistamaan ja tulkitsemaan tilastollisia aineistoja.

MAB06 TALOUSMATEMATIIKAN ALKEET (1 op)

Perehdytään talousmatematiikan peruskäsitteisiin ja -taitoihin sekä syvennetään prosenttilaskennan taitoja.

MAB07 TALOUSMATEMATIIKKA (1 op)

Harjoitellaan lukujonojen kaavojen soveltamista talouteen liittyvissä matemaattisissa ongelmissa ja opitaan sovittamaan taloudellisiin tilanteisiin matemaattisia malleja sekä ymmärtämään niiden rajoitukset.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

MAB08 MATEMAATTINEN ANALYYSI (2 op)

Tutkitaan funktioita derivaatan avulla.

MAB09 TILASTOLLISET JA TODENNÄKÖISYYSJAKAUMAT (2 op)

Lasketaan tilastollisiin jakaumiin liittyviä tunnuslukuja ja todennäköisyyksiä ja määritetään niitä ohjelmistojen avulla.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

MAB10 LYHYEN MATEMATIIKAN KERTAUS (2 op)

Kerrataan lyhyen matematiikan keskeisiä sisältöjä.

MAB11 LYHYEN MATEMATIIKAN YO-HARJOITTELU (2 op)

Ratkaistaan edellisten vuosien YO-tehtäviä ja valmistaudutaan YO-kokeisiin.

MAB12 TUKI 1 (1 op)

Vahvistetaan peruskoulussa opittuja taitoja.

MAB13 TUKI 2 (1 op)

Kerrataan ensimmäisenä vuonna (MAY01, MAB02, MAB03) opittuja asioita. Tarkoitettu heille, jotka tarvitsevat lisätukea matematiikassa.

MAB14 SÄHKÖISTEN OPPIMISVÄLINEIDEN KÄYTTÄMINEN 1 (1 op)

Opetellaan käyttämään sähköisiä apuohjelmia matemaattisen sisällön tuottamisessa. Keskitytään MAY01, MAB02 ja MAB03 keskeisiin sisältöihin.

MAB15 SÄHKÖISTEN OPPIMISVÄLINEIDEN KÄYTTÄMINEN 2 (1 op)

Syvennetään opiskelijan taitoja käyttää sähköisiä apuohjelmia matemaattisen sisällön tuottamisessa. Keskitytään MAB04-07 ja MAB09 keskeisiin sisältöihin.

BIOLOGIA

PAKOLLISET OPINNOT

BI01 ELÄMÄ JA EVOLUUTIO (2 op)

Tutustutaan elämän edellytyksiin ja kaikille eliöille tunnusomaisiin piirteisiin sekä erityisesti evoluutioon.

BI02-BI03 EKOLOGIAN PERUSTEET JA IHMISEN VAIKUTUKSET EKOSYSTEEMEIHN (2 op)

Perehdytään ekologian perusteisiin, elämän monimuotoisuuteen ja ympäristöongelmiin Suomessa ja muualla maailmassa.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

BI04 SOLU JA PERINNÖLLISYYS (2 op)

Tarkastellaan solun rakennetta ja toimintaa sekä perinnöllisyyden perusteita.

BI05 IHMISEN BIOLOGIA (2 op)

Tutustutaan ihmisen rakenteeseen ja elintoimintoihin.

BI06 BIOTEKNIikka JA SEN SOVELLUKSET (2 op)

Tutustutaan mikrobeihin, geenitekniikkaan sekä biologisen tutkimuksen sovelluksiin lääketieteessä, teollisuudessa ja ympäristön suojelussa.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

BI07 BIOLOGIAN KERTAUS (2 op)

Kerrataan biologian keskeiset sisällöt ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

BI08 LUONNONTUNTEMUS (2 op)

Opintojaksolla syvennetään ymmärrystä eliölajeista, ekosysteemeistä ja niiden vaihtelusta maapallolla.

BI09 LABOROINTI (2 op)

Opintojaksolla syvennetään tietoja eliöiden rakenteesta ja toiminnasta esimerkiksi mikroskoimalla ja muilla käytännön laboratoriotöillä.

MAANTIEDE

PAKOLLISET OPINNOT

GE01 MAAILMA MUUTOKSESSA (2 op)

Tutustutaan muuttuvaan maailmaan ja sen alueellisiin ilmiöihin ympäristön muutosten ja ihmiskunnan muutosten kautta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

GE02 SININEN PLANEETTA (2 op)

Tutustutaan luonnon maantieteellisiin ilmiöihin kuten ilma-, vesi- ja kivikehän toimintaan

GE03 YHTEINEN MAAILMA (2 op)

Tarkastellaan ihmismaantieteellisiä ilmiöitä kuten väestö, kaupungistuminen, liikenne sekä luonnonvarojen vastuullinen käyttö.

GE04 GEOMEDIA - TUTKI, OSALLISTU JA VAIKUTA (2 op)

Toteutetaan oman valinnan mukaan pienimuotoinen tutkielma tai osallistumis- ja vaikuttamisprojekti geomediaa käyttäen. Lisäksi tutustutaan ympäristön suunnittelun alueellisiin periaatteisiin.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

GE05 MAANTIETEEN KERTAUS (2 op)

Kerrataan maantieteen keskeiset sisällöt ja valmistaudutaan ylioppilaskirjoituksiin.

GE06 SÄÄ JA ILMASTO (2 op)

Tunnetko taivaan valot ja värit? Haluatko oppia, miten säätä ja ilmastoa seurataan ja ennustetaan? Opintojakso käsittelee näitä jokapäiväisen elämän kannalta kiinnostavia ja merkittäviä ilmiöitä.

GE07 MATKAILUMAANTIEDE (2 op)

Selvitetään matkailua maantieteellisenä ilmiönä, esimerkiksi kohdealueita, vaikutuksia ja matkailun muotoja.

FYSIIKKA

PAKOLLISET OPINNOT

FY01+FY02 FYSIIKKA LUONNONTIETEENÄ (2 op)

Tutustutaan fysiikkaan oppiaineena: se on kokeellinen luontoa tutkiva tiede. Opitaan tulkitsemaan muiden tekemiä kokeita ja esittämään omia mittaustuloksia. Toisella puoliskolla opintojaksoa perehdytään energiäkäsitteeseen ympäristön ja yhteiskunnan näkökulmasta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

FY03 ENERGIA JA LÄMPÖ (2 op)

Tutustutaan energian olemukseen ja eri muotoihin, erityisesti lämpöenergiaan.

FY04 VOIMA JA LIIKE (2 op)

Tutustutaan suoraviivaisen liikkeen eri muotoihin, voimaan liikkeen muutoksen aiheuttajana sekä energian ja liikemäärän säilymlakeihin.

FY05 JAKSOLLINEN LIIKE JA AALLOT (2 op)

Tutustutaan värähtely-, aalto- ja pyöräliikkeeseen.

FY06 SÄHKÖ (2 op)

Tutustutaan sähköopin perussuureisiin, tasavirtapiiriin toimintaan ja sähköilmiöihin.

FY07 SÄHKÖMAGNETISMI JA VALO (2 op)

Tutustutaan sähköisiin ja magneettisiin ilmiöihin. Perehdytään valon aaltoluonteeseen

FY08 AINE, SÄTEILY JA KVANTITTUMINEN (2 op)

Perehdytään atomi-, kvantti- ja ydinfysiikan perusteisiin, sekä ionisoivan säteilyn syntyyn ja vaikutuksiin. Tutustutaan mm. säteilyn hiukkasluonteeseen ja hiukkasten aaltoluonteeseen.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

FY09 FYSIIKAN LABORATORIO (2 op)

Opitaan tekemään fysiikan kokeita: suunnittelemaan mittauksia ja tulkitsemaan tuloksia. Perehdytään työturvallisuuteen ja tutustutaan fysiikan tutkimuslaitteiden käyttöön.

FY10 FYSIIKAN KERTAUS (2 op)

Kerrataan fysiikan valtakunnallisen oppimäärän keskeiset sisällöt. Opintojakso valmentaa opiskelijoita erityisesti ylioppilaskoetta varten.

FY11 FYSIIKAN TIEDEPROJEKTI (2op)

FY11 voi suorittaa esimerkiksi opintomatkana CERN-tutkimuskeskukseen Sveitsiin tai paikallisena erillisenä fysiikan projektina. Opintojaksoon kuuluu myös tutkimustyön julkinen raportointi (julkaisu, media).

FY12 Tähtitiede (2 op)

Tutustutaan tähtitaivaaseen, Aurinkokunnan ja Linnunradan rakenteeseen, tähtien elinkaareen ja aineen perusrakenteeseen. Pyritään vierailemaan observatoriossa tai muussa tutkimuslaitoksessa.

FY13 ELEKTRONIIKAN PERUSTEET (2 op)

Opintojakso järjestetään yhteistyössä Lappeenrannan yliopiston (LUT) kanssa. Mikäli opintojakson suorittaneet opiskelijat hakeutuvat lukion jälkeen opiskelemaan LUT-yliopistoon, he saavat myös luettua hyväkseen viisi yliopiston opintopistettä.

KEMIA

PAKOLLISET OPINNOT

KE01 + KE02 KEMIA JA KESTÄVÄ TULEVAISUUS (2 op)

Käsitellään atomin rakennetta ja jaksollista järjestelmää sekä perehdytään aineiden ominaisuuksiin tarkastelemalla niiden rakennetta ja niissä esiintyviä kemiallisia sidoksia. Aiheina ovat myös ainemäärä ja konsentraatio.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

KE03 MOLEKYYLIT JA MALLIT (2 op)

Perehdytään orgaanisten yhdisteiden rakenteeseen ja ominaisuuksiin sekä niihin liittyviin tutkimusmenetelmiin. Hiiliyhdisteitä tarkastellaan erilaisten mallien avulla käyttäen apuna myös tietoteknisiä ohjelmia.

KE04 KEMIALLINEN REAKTIO (2 op)

Tutustutaan kemiallisiin reaktioihin ja niiden symboliseen ilmaisuun sekä tarkastellaan reaktioita kokeellisesti ja laskennallisesti.

KE05 KEMIALLINEN ENERGIA JA KIERTOTALOUS (2 op)

Opiskellaan sähkökemian ja metallien ominaisuuksia sekä tarkastellaan kemiallisiin reaktioihin liittyviä energiamuutoksia.

KE06 KEMIALLINEN TASAPAINO (2 op)

Käsitellään tasapainotilan muodostumista ja tasapainoon vaikuttamista sekä niihin liittyviä laskutehtäviä. Erityisesti käsitellään happo-emästasapainoa. Lisäksi tutkitaan reaktionopeutta ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

KE07 KEMIAN LABORATORIO (2 op)

Tehdään kokeellisia laboratoriotöitä ja tutustutaan erilaisten laboratoriovälineiden käyttöön. Lisäksi perehdytään työturvallisuuteen. Tutkitaan erilaisia kemiallisia reaktioita ja tehdään kvantitatiivisia ja kvalitatiivisia määryksiä (esim. tislaukset, titraukset).

KE08 KEMIAN KERTAUS (2 op)

Kerrataan valtakunnallisten opintojaksojen keskeisiä asioita ja valmistaudutaan yo-kokeeseen.

FILOSOFIA

PAKOLLISET OPINNOT

FI01 JOHDATUS FILOSOFISEEN AJATTELUUN (2 op)

Tutustutaan keskeisiin filosofisiin peruskysymyksiin. Harjoitellaan johdonmukaista ajattelua ja päättelyä.

FI02 ETIIKKA (2op)

Opintojaksolla perehdytään filosofisen etiikan keskeisiin käsitteisiin, kysymyksiin ja teorioihin. Opintojakso tarjoaa välineitä eettiseen pohdintaan koskien omaa elämää, yhteiskuntaa ja ympäristöä.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

FI03 YHTEISKUNTAFILOSOFIA (2 op)

Erilaisia näkemyksiä hyvästä yhteiskunnasta. Ajankohtaisia yhteiskuntafilosofisia kysymyksiä kuten ympäristöongelmat, kulttuurien kohtaaminen, teknologian ja tekoälyn vaikutukset, sukupuoli ja valta.

FI04 TOTUUS (2 op)

Erilaisia näkemyksiä tiedosta, totuuden luonteesta ja todellisuudesta. Tutustutaan tieteelliseen tutkimukseen, tieteen menetelmiin, mahdollisuuksiin ja rajoihin.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

FI05 FILOSOFIAN YO-KERTAUS (2op)

Opintojaksolla keskitytään pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen keskeisiin teemoihin. Kerrataan keskeiset opintojaksojen sisällöt, käsitteet ja teoriat sekä valmistaudutaan ylioppilaskirjoitusten filosofian kokeeseen.

FI06 MIKSI HITLER YMMÄRSI YLI-IHMISOPIN VÄÄRIN? (2 op)

Uusimman ajan filosofisten koulukuntien keskeinen sisältö. Estetiikan ja etiikan nykypäivän kysymyksiä, kuten elokuvien yhteiskunnallispoliittinen kritiikki ja teknologian etiikan haasteet.

PSYKOLOGIA

PAKOLLISET OPINNOT

PS01 TOIMIVA JA OPPIVA IHMINEN (2 op)

Tarkastellaan ihmisen toimintaa ja oppimista psyykkisestä, biologisesta ja sosiokulttuurisesta näkökulmasta sekä tarkastellaan psykologisen tiedon rakentumista tieteellisen tutkimuksen pohjalta.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

PS02 KEHITTYVÄ IHMINEN (2op)

Opiskellaan yksilön kehitystä eri elämänvaiheissa psyykkisestä, biologisesta ja sosiokulttuurisesta näkökulmasta. Tarkastellaan keskeisimpiä kehityspsykologia tutkimuksia ja teorioita.

PS03 TIETOA KÄSITTELEVÄ IHMINEN (2op)

Opiskellaan ihmisen tiedonkäsittelyn keskeisiä toimintoja (kuten ajattelu, muisti, tarkkaavaisuus) sekä tutustutaan niiden neurobiologiseen perustaan.

PS04 TUNTEET JA MIELENTERVEYS (2op)

Tarkastellaan tunteisiin liittyvää psykologista tutkimusta. Tunteiden muodostuminen, niiden säätely ja merkitys psyykkisen hyvinvoinnin kannalta. Mielensterveys ja siihen vaikuttavat tekijät sekä mielensterveyden häiriöt.

PS05 YKSILÖLLINEN JA YHTEISÖLLINEN IHMINEN (2 op)

Persoonallisuuden tarkastelu eri näkökulmista, älykkyyttä ja luovuutta koskeva psykologien tutkimus. Kulttuurin ja sosiaalisen ympäristön vaikutus ihmisen toimintaan.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

PS06 PSYKOLOGIAN YO-KERTAUS (2 op)

Keskitytään pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen keskeisiin teemoihin. Kerrataan keskeiset opintojaksojen sisällöt, käsitteet ja teoriat sekä valmistaudutaan ylioppilaskirjoitusten psykologian kokeeseen.

PS07 SOSIAALIPSYKOLOGIA (2 op)

Syvennetään sosiaalipsykologista tietoa sekä vahvistetaan oppilaan itsetuntemusta ja sosiaalisia taitoja. Kurssin sisältöjä ovat sosiaalipsykologia tieteenä, sosiaalinen tiedon, kuten attribuutioiden ja asenteiden, käsittely, erilaiset ryhmät ja niiden kehittyminen sekä ryhmädynamiikka.

PS08 ELÄMÄN KRIISIT (2op)

Tutustutaan elämänkaareen ja kehitykseen liittyviin sekä muihin kiinnostaviin kriiseihin (nuoruusikä, onnettomuudet, perheenongelmat, itsemurha). Lisäksi pohditaan omia voimavaroja, tukiverkostoa sekä keinoja pitää yllä omaa mielensterveyttä. Tutustumme myös erilaisiin ammattiauttajatahoihin.

PS09 TUTKI JA SOVELLA (2 op)

Tutustumme kurssilla psykologian tutkimusten periaatteisiin, terminologiaan ja keskeisiin tutkimuksiin. Kurssilla tehdään oma suunnitelma, jota toteutetaan. Tulokset ja raportit esitellään ryhmälle.

HISTORIA

PAKOLLISET OPINNOT

HI01 IHMINEN, YMPÄRISTÖ JA HISTORIA (2 op)

Tarkastellaan ihmisen ja luonnon vuorovaikutusta sekä tämän tuloksena rakentunutta kulttuuriympäristöä sekä yhteiskunnan ja talouden kehittymistä esihistoriasta nykyaikaan.

HI02 KANSAINVÄLISET SUHTEET (2op)

Tarkastellaan kansainvälisen politiikan keskeisiä ilmiöitä, valtasuhteita, taustoja ja muutoksia 1800-luvulta lähtien. Pääpaino on Euroopan historiassa, maailmansodissa, kylmässä sodassa ja sen jälkeisessä ajassa.

HI03 ITSENÄISEN SUOMEN HISTORIA (2op)

Tarkastellaan Suomen historian keskeisiä muutosprosesseja ja kehityslinjoja 1800-luvulta nykyaikaan. Keskeisiä tarkastelun kohteita ovat Suomen valtiollisen ja kansainvälisen aseman muuttuminen sekä muutoksiin liittyvät kriisit.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

HI04 EUROOPPALAINEN IHMINEN (2op)

Tarkastellaan yhteiskunnallisen ajattelun, aatteiden ja ihmisoikeuksien kehittymistä sekä myyttisiä, uskonnollisia ja tieteellisiä maailmanselityksiä antiikista nykypäivään. Perehdytään kulttuuriperintöön, taiteeseen ja tieteeseen oman aikansa ilmentäjinä Euroopassa.

HI05 RUOTSIN ITÄMAASTA SUOMEKSI (2op)

Tarkastellaan Suomen kehitystä osana Ruotsin ja muun Itämeren alueen historiaa autonomian ajalle asti. Perehdytään yhteiskunnan, talouden ja ympäristön lisäksi yhteisöjen ja yksilöiden väliseen vuorovaikutukseen, arjen historiaan ja ihmisten elämäntapaan sekä elinkeinoihin.

HI06 MAAILMAN KULTTUURIT KOHTAAVAT (2 op)

Tarkastellaan kulttuurin käsitettä ja kulttuurieroja koskevan ajattelun muutoksia. Tarkastellaan eri kulttuuripiirejä sekä Euroopan ja muiden kulttuurien kohtaamista ja vuorovaikutusta historian eri aikoina.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

HI07 MAAILMAN KRIISIPESÄKKEET (2 op)

Tarkastellaan maailmanpolitiikkaa sekä ajankohtaisia kansainvälisiä ja kansallisia tapahtumia pääasiassa joukkoviestimien tarjoaman aineiston avulla. Suositellaan suoritettavaksi HI2:n jälkeen.

HI08 HISTORIAN KERTAUS Historian (2 op)

Kerrataan historian pakollisten ja osittain valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen sisältöjä pääpiirteittäin sekä tutustutaan aikaisempien ylioppilaskirjoitusten kysymyksiin. Voi suorittaa aikaisintaan valtakunnallisten pakollisten opintojen jälkeen. Tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.

HI09 KADONNEET KULTTUURIT (2 op)

Tarkastellaan yleislinjoja suurten korkeakulttuurien kehityksestä ja tutustutaan tarkemmin joihinkin valittuihin aiheisiin.

HI10 ANTIKKIA, ANTIKKIA (2 op)

Tarkastellaan antiikin merkitystä myöhemmälle historiankehitykselle ja syvennetään tietoja antiikin erityispiirteistä taiteen, kulttuurin, tieteiden ja mytologian alueilla.

HI11 KESKIAIKAKO PIMEÄ? (2 op)

Tarkastellaan myyttejä keskiajan pimeydestä tutustumalla Euroopan valtioiden syntyhistoriaan ja elinvoimaiseen, kulttuuriltaan rikkaaseen ja kiehtovaan keskiaikaiseen maailmaan.

HI012 SUURVALLAT RINNAKKAIN JA VASTAKKAIN (2 op)

Tarkastellaan ja vertaillaan maailman kahden suurvallan - Yhdysvallat ja Venäjä - olemusta poliittisen historian ja kulttuurin näkökulmasta. Voi suorittaa muista opintojaksoista riippumatta.

HI013 PAIKALLISHISTORIAA (2 op)

Tutustutaan Kymenlaakson maakunnalliseen ja Kouvolan alueen paikalliseen historialliseen kehitykseen varhaishistoriasta kohti nykyaikaa.

HI014 HISTORIAN TUTKIMUS (2 op)

Tutustutaan historian tutkimusmenetelmiin, lähteisiin sekä tieteelliseen kirjoittamiseen. Käsitellään opiskelijoiden valitsemia aiheita.

HI015 TALVI- JA JATKOSODAN RATKAISUTAISTELUT (2 op)

Tutustutaan talvi- ja jatkosodan ratkaisutaisteluihin ja eri aselajien merkitykseen. Tehdään tutkielmia ja esitelmiä sekä kuullaan asiantuntijavieraiden alustuksia. Tehdään opintomatka Kannaksen Karjalaan sekä Viipuriin.

HI016 HISTORIAN LÄHTEILLE (2 op)

Toteutetaan ohjelmallinen opintomatka, jossa tutustutaan ilmiö- ja tapahtumahistoriaan, aineelliseen perintöön (esim. museot, rakennukset ja muistomerkit) sekä historiallisten ilmiöiden nykypäiviin saakka ulottuvaan vaikutukseen autenttissa ympäristössä. Opintosuoritus voi sisältää, opettajan harkinnan mukaisesti, esimerkiksi matkalla esitettävän kurssityön laadinnan.

YHTEISKUNTAOPPI

PAKOLLISET OPINNOT

YH01 SUOMALAINEN YHTEISKUNTA (2 op)

Perehdytään valtiollisiin ja yhteiskunnallisiin järjestelmiin sekä niissä vaikuttamiseen. Keskeisiä näkökulmia ovat demokratia, yhteiskunnan perusrakenteet, valta ja vaikuttaminen aktiivista ja osallistuvaa kansalaisuutta korostaen.

YH02 TALOUSTIETO (2 op)

Opintojakso johdattaa ymmärtämään talouden toimintaperiaatteita kansalaisten, yritysten ja valtioiden näkökulmista. Perehdytään talouteen sekä työntöön ja yrittämisen merkitykseen hyvinvointivaltion rahoittamisessa. Lisäksi tarkastellaan talouden ja ympäristön suhdetta kestävästä kehityksen näkökulmasta.

YH03 SUOMI, EUROOPPA JA MUUTTUVA MAAILMA (2 op)

Opintojakso perehdyttää Euroopan taloudelliseen ja poliittiseen yhdentymiseen sekä turvallisuuspolitiikkaan. Opintojakso tarkastelee Suomen asemaa yhdentyvässä Euroopassa ja globalisoituvassa maailmassa.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

YH04 LAKITIETO (2 op)

Perehdytään Suomen oikeusjärjestyksen ja oikeuden käytön perusasioihin. Tutustutaan tärkeimpiin oikeudellisiin sopimuksiin ja tiedon lähteisiin sekä paneudutaan tavanomaisten oikeusasioiden hoitamiseen.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

YH05 YHTEISKUNTAOPIN KERTAUS (2 op)

Kerrataan yhteiskuntaopin pakollisten ja osittain valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen sisältöjä pääpiirteittäin sekä tutustutaan aikaisempien ylioppilaskirjoitusten kysymyksiin. Voi suorittaa aikaisintaan valtakunnallisten pakollisten opintojaksojen jälkeen.

Tarkoitettu ylioppilaskirjoituksiin valmistautuville.

YH06 YHTEISKUNTATIETEELLINEN TUTKIMUS (2 op)

Tutustutaan yhteiskuntatieteiden kvantitatiivisiin ja kvalitatiivisiin tutkimusmenetelmiin, lähteisiin sekä tieteelliseen kirjoittamiseen. Käsitellään opiskelijoiden valitsemia aiheita.

USKONTO

Evankelis-luterilainen

PAKOLLISET OPINNOT

UE01 USKONTO ILMIÖNÄ - JUUTALAISSUUDEN, KRISTINUSKON JA ISLAMIN JÄLJILLÄ (2op)

Tarkastellaan uskontoa yleismaailmallisena ilmiönä ja maailman uskontotilanteen kehitystä. Perehdytään juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin syntyyn ja pyhiin kirjoihin. Tarkemmin perehdytään juutalaisuuteen ja islamiin ja huomioidaan niiden sisäinen monimuotoisuus.

UE02 MAAILMANLAAJUINEN KRISTINUSKO (2op)

Kristinuskon asema ja vuorovaikutus ympäröivän kulttuurin kanssa eri puolilla maailmaa. Kristinuskon synty ja kehitys sekä ajankohtaisia kristinuskoon liittyviä kysymyksiä.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

UE03 MAAILMAN USKONTOJA JA USKONNOLLISIA LIIKKEITÄ (2op)

Opiskellaan Intiassa, Kiinassa ja Japanissa kehittyneiden uskontojen keskeisiä piirteitä, vaikutuksia ihmisten elämässä ja yhteiskunnassa, sekä luonnon uskontoja ja uusia uskonnollisia liikkeitä.

UE04 USKONTO, KULTTUURI JA YHTEISKUNTA SUOMESSA (2op)

Perehdytään Suomen uskontotilanteeseen, suomalaiseen uskonnollisuuteen ja uskonnottomuuteen. Kristinuskon suomalaisen kulttuurin ja yhteiskunnan muokkaajana eri aikoina. Katsomusten välinen dialogi Suomessa.

UE05 USKONTO TAITEISSA JA POPULAARIKULTTUURISSA (2op)

Tutustutaan uskontojen ja taiteen vuorovaikutukseen. Uskonnolliset tilat ja arkkitehtuuri. Uskonnollisia teemoja, symboliikkaa ja myyttejä eri taidemuodoissa ja populaarikulttuurissa.

UE06 USKONTO, TIEDE JA MEDIA (2 op)

Uskonnon tutkimuksen ajankohtaisia näkökulmia ja menetelmiä eri tieteenaloilla. Uskontoilmiön käsittely mediassa, kuten uskontoihin liittyvät asenteet ja mielikuvat, uskontojen rooli konflikteissa ja rauhan rakentamisessa, uskonnot ja ympäristökysymykset, uskonnot ja eettiset kysymykset, uskontokritiikki.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

UE07 USKONNON YO-KERTAUS (2 op)

Opintojaksolla keskitytään pakollisten ja valtakunnallisten valinnaisten opintojaksojen keskeisiin teemoihin. Kerrataan keskeiset opintojaksojen sisällöt ja käsitteet sekä valmistaudutaan ylioppilaskirjoitusten uskonnon kokeeseen. Käsitellään uskontoon liittyviä ajankohtaisia teemoja.

UE08 RAAMATTU TUTUKSI (2 op)

Maailemankirjallisuuden tunnetuimman ja luetuimman teoksen ympärille rakentuva kurssi. Kurssin tavoitteena on Raamatun keskeisen sisällön, sanoman ja tutkimuksen monimuotoisuuden ymmärtäminen. Voi tehdä myös verkkokurssina.

Ortodoksinen uskonto

(Opiskellaan Kouvolan Iltalukiassa)

PAKOLLISET OPINNOT

UO01 Uskonto ilmiönä - juutalaisuuden, kristinuskon ja islamin jäljillä (2op)

UO02 Ortodoksisuus maailmassa (2 op)

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

UO3 Maailman uskontoja ja uskonnollisia liikkeitä (2op)

UO4 Uskonto, kulttuuri ja yhteiskunta Suomessa 2 op)

UO5 Ortodoksisuuden ja taiteen vuorovaikutus (2op)

UO06 Ortodoksisuus, tiede ja media (2op)

ELÄMÄNKATSOMUSTIETO

(Opiskellaan Kouvolan Iltalukiassa)

PAKOLLISET OPINNOT

ET1 Minä ja hyvä elämä (2 op)

ET2 Minä ja yhteiskunta (2 op)

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

ET3 Kulttuurit (2 op)

ET4 Katsomukset (2 op)

ET5 Uskonnot ja uskonnottomuus (2op)

ET6 Tulevaisuus (2 op)

TERVEYSTIETO

PAKOLLISET OPINNOT

TE01 TERVEYS VOIMAVARANA (2 op)

Käsitellään keskeisiä ihmisen voimavaroja ja terveyttä määrittäviä tekijöitä kuten ravinto, liikunta, uni, painonhallinta, seksuaalisuus ja mielenterveys sekä arvioidaan elintapavalintojen ja erilaisten terveystieteen ilmiöiden merkitystä omalle ja lähiympäristön terveydelle.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

TE02 TERVEYS JA YMPÄRISTÖ (2op)

Tarkastellaan ympäristön yhteyksiä ja vaikutuksia terveydelle ja turvallisuudelle, perehdytään terveystutkimukseen, luotettavaan tiedonhankintaan, terveystieteen sekä riippuvuuksiin ja niihin liittyviin terveyshaittoihin.

TE03 TERVEYS JA YHTEISKUNTA (2 op)

Tarkastellaan terveyden edistämistä ja sairauksien ehkäisyä eri aikakausina, sairauksia ja niiden hoitoa sekä sosiaali- ja terveyspalveluja ja niiden järjestämistä. Perehdytään lisäksi terveyden eriarvoisuuteen, terveysteknologiaan, terveyden tulevaisuuden haasteisiin ja terveyteen liittyviin eettisiin kysymyksiin.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

TE04 TERVEYSTIEDON KERTAUSKURSSI

Tarkoitettu niille opiskelijoille, jotka suunnittelevat kirjoittavansa terveystiedon reaalikokeessa. Kerrataan terveystiedon keskeisimpiä käsitteitä, aikaisempien kurssien sisältöjä ja tavoitteita, käydään läpi ylioppilaskysymyksiä sekä harjoitellaan vastaamista ja siinä käytettäviä sähköisiä työkaluja.

TE05 TERVEYTTÄ TEKEMÄSSÄ

Tavoitteena on syventää terveysosaamista käytännön harjoitteilla ja opintokäynneillä painottaen terveystaitoja. Harjoitellaan mm.

ensiapu- ja turvallisuustaitoja sekä käytetään erilaisia terveysteknologian sovelluksia. Tutustutaan myös terveyteen ja hyvinvointiin liittyviin ammatteihin ja koulutusaloihin.

LIIKUNTA

PAKOLLISET OPINNOT

LI01 OPPIVA LIIKKUJA (2op)

Sovelletaan liikunnallisia perustaitoja ja -tietoja erilaisissa liikuntatehtävissä, -muodoissa ja -lajeissa, eri vuodenaikoina ja eri olosuhteissa (kuten sisällä, ulkona ja vedessä) ja harjoitetaan fyysisiä ominaisuuksia tavoitteena liikuntataitojen kehittyminen sekä liikunnan tuoma ilo, virkistys ja yhdessä tekeminen.

LI02 AKTIIVINEN ELÄMÄ (2 op)

Ohjataan ja kannustetaan opiskelijaa liikunnallisen elämäntavan omaksumiseen ja fyysisten ominaisuuksien- ja toimintakyvyn seurantaan sekä riittävän päivittäisen fyysisen aktiivisuuden saavuttamiseen. Jaksolla keskeistä on fyysisten ominaisuuksien (voima, nopeus, kestävyys ja liikkuvuus) ylläpito ja kehittäminen itsenäisesti ja yhdessä monipuolisesti liikkuen.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

LI03 UUDET MAHDOLLISUUDET (2op)

Harjoitetaan monipuolisesti erilaisia liikuntataitoja opiskelijoiden toiveiden ja tavoitteiden mukaisesti sekä tutustutaan mahdollisuuksien mukaan uusiin liikuntamuotoihin. Tavoitteena on erityisesti edistää opiskelijan fyysistä toimintakykyä sekä monipuolistaa opiskelijan liikunnallista osaamista ja koettua pätevyyttä uuden oppimisen myötä.

LI04 YHDESSÄ LIIKKUEN (2op)

Painotetaan mielekäästä, virkistävää ja erityisesti sosiaalista toimintakykyä tukevaa ryhmän yhdessä tekemistä esim. palloilujen,

soveltavien liikuntalajien, leikkien, liikuntavierailujen muodossa.

Tavoitteena on erityisesti edistää opiskelijan sosiaalista toimintakykyä ja yhteenkuuluvuutta liikunnan avulla.

LI05 VIRKISTYSTÄ LIKUNNASTA (2 op)

Pyritään liikunnan avulla edistämään opiskelijan jaksamista, opiskeluvireyttä ja psyykkistä hyvinvointia ryhmän valitsemien rentouttavien ja elämyksellisten liikuntakokemusten kautta. Tavoitteena on, että opiskelija löytää itselleen mieluisia liikuntamuotoja, joiden avulla voi esimerkiksi nostaa vireystilaa, parantaa keskittymiskykyä ja rentoutua.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

LI06 PALLOILUKURSSI

Kehitetään palloilutaitoja ja ylläpidetään kuntoa harjoittamalla monipuolisesti erilaisiasia- ja ulkopallopelejä vuodenajan ja opiskelijaryhmän toiveiden mukaan.

Perinteisten lajien lisäksi kurssiin voidaan sisällyttää myös erilaisia viite- ja pienpelejä sekä koulussa harvinaisempia palloilulajeja

LI07 LUONTOLIIKUNTA

Harjoitellaan teoriassa ja käytännössä erä- ja luonnossa liikkumisen taitoja kuten suunnistaminen, retkelle varustautuminen, leiriytyminen, retkiruokien valmistus ja retkeilyyn liittyvä ensiapu. Kurssiin voi sisältyä yön yli kestävä retki.

LI08 VANHOJEN TANSSIT

Suunnitellaan ja harjoitellaan vanhojen päivän tanssit. Yhdessä tanssien tutustutaan tanssikulttuuriin ja eri aikakausien tansseihin. Tavoitteena on edistää opiskelijoiden sosiaalista yhteenkuuluvuutta.

LI09 LIIKKUVA OPISKELU-KURSSI

Opintojaksolla suunnitellaan ja kehitetään koulun aktiivisuutta ja hyvinvointia lisäävää toimintaympäristöä. Opintojaksolla osallistutaan Liikkuva opiskelu -toimintaan ja sen järjestely- ja organisointitehtäviin (esim. opiskelijoiden suunnittelemat liikuntapäivät, tempaukset, turnaukset, haasteet).

Liikuntatutorina opiskelija saa ohjauskoulutusta ja -kokemusta.

LI10 STARTTIKURSSI LIKUNTAAN

Suunnattu liikunnan vasta-alkajille ja ei-aktiivisille liikkujille lisäämään hyvinvointia ja madaltamaan kynnyksiä liikuntaharrastuksessa alkuun pääsemisessä. Jaksolla pyritään lisäämään liikuntaa omien tavoitteiden mukaisesti oman liikuntaohjelman avulla henkilökohtaisesti opiskelijaa tukien.

LI11 PELATAAN YHDESSÄ

Painotetaan pelaamista. Erilaisten pallopelien avulla kehitetään taitoja, taktiikkaa sekä fyysistä kuntoa. Voidaan toteuttaa esim. turnausmuotoisesti.

LI12 MAILAPELIT

Opintojaksolla tutustutaan eri mailapeleihin kuten mm. golfiin, squashiin, tennikseen ja sulkapalloon (perussäännöt, tekniikka ja taktiikka). Samalla opiskelijoille annetaan tietoa em. lajien seuratoiminnasta Kouvolan seudulla ja heillä on myös mahdollisuus tutustua paikallisten seurojen harrastustiloihin ja -paikkoihin.

LI13 MUSIIKKI LIKUNNASSA

Taitoa, kuntoa ja koordinaatiota kehitetään rytmiiikan sekä musiikin ja liikkeen yhdistämisen keinoin. Opintojakso voi sisältää kaikkea musiikin mukaan tehtävää liikuntaa esim. kuntonyrkkeilystä kuntosalityöskentelyyn, stepin ja body percussionin kautta tanssiin, kehonhuoltoon ja rentoutukseen.

LI14 OHJELMALLINEN/ESITTÄVÄ TANSSI

Opintojaksolla valmistellaan tanssiesityksiä esitettäväksi koulun juhlissa ja muissa yleisötilaisuuksissa.

LIKUNNAN ERIKOISTUMISOPINNOT (Kouvolan Yhteislyseo)

Liikunnan erikoistumisopinnoissa tutustutaan liikunta - ja urheiluharjoitteluun ja valmentautumiseen. Kurssikokonaisuudessa on mahdollisuus osin myös omien liikunnallisten valmiuksien kehittämiseen ja oman lajin harjoitteluun. Opinnoissa perehdytään teorian ja käytännön kautta liikuntaharjoittelun ja liikuntavalmentautumisen perusteisiin kuten harjoittelun suunnittelu ja seuranta, erilaiset harjoitusmenetelmät ja liikuntatilanteiden ohjaaminen. Opintojaksot soveltuvat opiskelijoille, jotka omaavat liikuntataustan, ovat motivoituneita liikuntaharjoitteluun, ovat kiinnostuneita omien liikuntavalmiuksien kehittämisestä sekä liikunnan ohjaamisesta ja valmentamisesta.:

LI15 Nopeus, koordinaatio ja motoriikka.

Osalla tunneista tutustutaan mm. erilaisiin nopeuden harjoittamisen menetelmiin. Nopeusharjoittelun tueksi perehdytään eri koordinaatio- ja motoriikkaharjoitteisiin.

LI 16 Kehonhallinta ja liikkuvuus.

Osalla tunneista tutustutaan kehonhallintaa ja liikkuvuutta kehittävään harjoitteluun.

LI 17 Voima ja lihaskunto

Osalla tunneista tutustutaan erilaisiin voiman harjoittamisen menetelmiin kuten kesto-voima-, perusvoima- ja nopeusvoimaharjoittelu.

LI 18 Taito ja kestävyys.

Osalla tunneista perehdytään yleiseen taito- sekä välinetaitoharjoitteluun. Opintojaksolla käydään läpi kestävyysharjoittelun eri muotoja.

LI 19 Liikunnan ohjaaminen ja valmentaminen

Saadaan valmiuksia liikunnan ohjaamisen ja valmentamisen tehtäviin. Opintojakso voi toteutua mahdollisesti Valmentaja- ja ohjaajakoulutuksena (VOK-1) yhteistyössä Kymenlaakson liikunnan ja Kouvolan Urheiluakatemia kanssa.

LI20 Liikuntaprojekti

Koulun erilaisten juhlien ja muiden yleisötilaisuuksien ideointi, valmistelu ja toteuttaminen lukio-opiskelun aikana. Opiskelijoiden oma ideointi ja koreografioiden tuottaminen ovat tärkeässä roolissa. Myös isompien projektien työstäminen mahdollisesti yhteistyössä musiikin, kuvataiteen ja äidinkielen kanssa.

Urheiluakatemia

Valinta erikseen urheiluakatemia kautta. Urheiluakatemia toimesta järjestetään valmennus. Mahdollisuus suorittaa 10 opintojaksoa.

MUSIIKKI

Kouvolan Yhteislyseossa voi opiskella musiikkia monipuolisesti. Lisäksi musiikin opinnot tarjoavat opiskelijalle esiintymisiä ja projekteja, joista voi saada opintopisteitä. Joka kolmas lukuvuosi tavoitteenamme on toteuttaa isompi musikaaliproduktio. Teemme myös yhteistyötä Pohjois-Kymen musiikkiopiston kanssa. Musiikkiopistossa lukioaikana suoritetuista kursseista voi sisällyttää 20 opintopistettä lukion oppimäärään (aiheesta erillinen ohje).

PAKOLLISET OPINNOT

MU01 INTRO - KAIKKI SOIMAAN (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelijakehittää musiikillista osaamistaan ja syventää taitojaan toimia musiikin alueella laulajana, soittajana, kuuntelijana ja kulttuuripalvelujen käyttäjänä erilaisia työtapoja käyttäen. Opintojakso toimii yleissivistävänä ja musisointitaitojen perusteet kertaavana pohjana koko lukioaikaisille musiikkiopinnoille.

MU02 SYKE – SOIVA ILMAISU (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija syventää osaamistaan itselleen mieluisissa ilmaisutavoissa. Monipuolisten työskentelytapojen avulla kehitetään yhteismusisointitaitoja, lisätään kulttuurista ymmärrystä ja tuotetaan musiikillisia ideoita.

Tutustuminen suomalaiseen musiikkikulttuuriin vahvistaa ymmärrystä kulttuurisesta identiteetistä.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

MU03 GENRE - GLOBAALI UTEALIAISUUS (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija hahmottaa itsensä osana globaalia musiikillista maailmaa ja suhtautuu uteliaasti itselleen uusiin musiikin lajeihin. Opiskelija oppii tuntemaan itselleen uusia musiikkikulttuureja ja musiikinlajeja, ymmärtää musiikin kulttuurisidonnaisuutta ja kehittää edelleen musisointi- ja tiedonhankintataitojaan.

MU04 DEMO - LUOVASTI YHDESSÄ (2 op)

Tavoitteena on, että opiskelija syventää ymmärrystään musiikillisen vaikuttamisen ja vuorovaikutuksen tavoista. Monipuolisten työskentelytapojen avulla, tutustutaan musiikin osuuteen esimerkiksi elokuvassa, näyttämöllä mediassa. Lisäksi tutkitaan musiikin yhteyttä tekstiin, kuvaan ja liikkeeseen. Toteuttamisen painopisteet suunnitellaan yhdessä opintoryhmän kiinnostuksen ja resurssien mukaan.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

MU005 PLAY- BÄNDISOITON PERUSTEET (2op)

Tavoitteena opiskelijan bändisoitto- ja laulutaidon kehittäminen. Kurssilla tehdään soittoharjoituksia ja musisoidaan yhdessä. Ei esiintymispakkoa.

MU006 SING- LAULAMISEN PERUSTAIKOT (2op)

Tavoitteena on, että opiskelijalla säilyy kiinnostus lauluun ja laulun harrastamiseen. Opintojakson aikana harjoitellaan eri tyylisiä yksi- tai moniäänisiä lauluja. Lisäksi tehdään äänenkäyttöä ja äänenhuoltoa kehittäviä harjoituksia.

MU007 SOUND- MUSIIKIN TEKNOLOGIA (2op)

Tavoitteena on opiskella äänen tuottamiseen ja toistamiseen liittyvien tekniikoiden hallintaa. Äänenkäsittelyn ja äänitekniikan perusteet käydään läpi koulun laitteistoa hyödyntäen. Äänentoiston käytänteitä harjoitellaan monipuolisesti luokassa ja koulun tapahtumien yhteydessä.

MU008 STAGE1- PROJEKTI (2op)

Opitaan suunnittelemaan ja toteuttamaan musiikillinen kokonaisuus käyttäen aiemmin hankittuja tietoja ja taitoja. Sisältö määritellään yhdessä projektiin osallistuvan ryhmän kanssa. Toteutustapa on konsertti, näyttämöteos, taiteiden välinen projekti, äänite tai video.

MU009 STAGE2- PROJEKTI (2op)

Opiskelija syventää opittuja taitoja. Sisällöt määritellään yhdessä projektiin osallistuvan ryhmän kanssa. Opintojaksolla toteutetaan konsertti tai näyttämöteos, taiteiden välinen projekti, äänite tai video.

MU010 ABI-KONSERTTI - KONSERTTIKURSSI (2op)

Opiskelija oppii suunnittelemaan ja toteuttamaan ryhmässä tai itsenäisesti musiikillisen kokonaisuuden, jossa hän käyttää aiemmin hankkimiaan tietoja ja taitoja.

MU011 VOC - YHTYELAULUN TAIKAA (2op)

Syvennetään taitoja soolo- ja stemmalaulussa, harjoitellaan mikrofoni-laulutekniikkaa ja tutustutaan yhtyelaulun eri tyypeihin. Monipuolinen ohjelmisto suunnitellaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Opintojakson aikana kappaleita harjoitellaan myös esityskuntoon.

MU012 TEACH&LEARN - BÄNDIPEDAGOGIIKAN PERUSTEET (1-4op)

Tavoitteena on tutustua bändisoiton ohjaukseen. Opitaan, kuinka bändisoiton perusteita opetetaan. Soveltuu soittamista harrastaneille, pedagogiikasta ja ohjauksesta kiinnostuneille opiskelijoille. Mahdollisuus ohjata omaa ryhmää opettajan tukemana

MU013 –MU017 CHOIR - EDUSTUSKUORO (10op) / yhteistyössä Kouvolan yhteiskoulu

Yhteisöllisyys on kuorolaulun kantava tavoite. Koko lukion ajan säännöllisesti jatkuvaa laulun harrastamista lähestytään moniäänisen laulun, soinnin ja jopa visuaalisen ilmaisun kautta. Esiintymiset, konsertit ja kuoromatkat kuuluvat kurssien pitkänlinjan suunnitelmiin.

KUVATAIDE

PAKOLLISET OPINNOT

KU01 OMAT KUVAT, JAETUT KULTTUURIT (2op)

Opintojakso käsittelee kuvataiteen perusteita ja antaa valmiudet lukion kuvataiteen opiskelulle. Tutustutaan monipuolisesti erilaisiin kuvataiteen tekniikkoihin ja työtapoihin sekä taidekäsityksiin ja visuaalisen kulttuurin ilmiöihin. Opetellaan kuvan rakentamista ja kuvalukutaitoa.

KU02 YMPÄRISTÖN TILAT, PAIKAT JA ILMIÖT (2op)

Tutustutaan tilaan, maisemaan, arkkitehtuuriin, muotoiluun sekä ympäristösuunnitteluun ja – taiteeseen. Opiskelija soveltaa arkkitehtuurin, muotoilun ja tuotteistamisen toimintatapoja kuvailmaisussaan sekä yksin että ryhmässä. Hyödynnetään myös digitaalisia työtapoja.

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

KU03 KUVA VIESTII JA VAIKUTTAA (2op)

Tutustutaan median sisältöihin ja ilmiöihin. Aiheina mm. median kuvat, graafinen suunnittelu, valokuva ja elokuva. Opiskelija laajentaa median, taiteen, teknologian ja audiovisuaalisen kulttuurin tuntemustaan perehtymällä erilaisiin ilmaisu-, tuotanto- ja esitystapoihin.

KU04 TAITEEN MONET MAAILMAT (2op)

Tehdään kuvia kuvataiteen innoittamana, tulkitaan taidekuvia ja tutustutaan kuvataiteen ilmiöihin eri aikakausina ja eri kulttuureissa. Syvennetään omakohtaista suhdetta eri aikojen ja eri kulttuurien kuvailmaisuuksiin sekä tulkitaan taidetta eri näkökulmista.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

KU05 NYKYTAIDE (2 op)

Tutustutaan nykytaiteeseen ja sen työtapoihin. Tutkitaan kuvataiteen ajankohtaisia ilmiöitä ja tehdään itse taidetta eri tekniikoilla nykytaiteen innoittamana. Voidaan tehdä vierailuja ja yhteistyötä paikallisten tahojen kanssa.

KU06 HYVINVOINTIA KUVATAITEESTA (2op)

Syvennytään kuvataiteeseen hyvinvoinnin näkökulmasta. Tutustutaan työkaluihin, joita kuvataide tarjoaa hyvinvoinnille. Kuvallisessa työskentelyssä hyödynnetään kokeilevia työtapoja ja moniaistisuutta. Tarkoituksena työskennellä matalalla kynnyksellä ilman suorituspainetta.

KU07 IHMINEN (2 op)

Tutkitaan ihmisen kuvaamista, anatomiaa ja mittasuhteita. Harjoitellaan elävän mallin avulla työskentelemistä piirtäen ja maalaten. Tavoitteena on parantaa opiskelijan havainnointikykyä ja syventää mallipiirtämisen taitoja. Tekniikkoina mm. piirtämistä, maalaamista ja veistämistä.

KU08 ERIKOISTEKNIIKAT (2 op)

Tutustutaan kuvataiteen eri osa-alueiden erikoisempiin tekniikkoihin ja työtapoihin, joita ei muilla kursseilla kokeilla. Hyödynnetään myös erilaisia sekatekniikoita.

KU09 VALOKUVA JA VIDEO (2 op)

Harjoitellaan valokuvan ja liikkuvan kuvan perusteita sekä tutustutaan niiden taiteenalaan. Toteutetaan erilaisia harjoitustehtäviä ja syvennytään kuvakerrontaan. Opintojaksoa voidaan opiskelijoiden toiveen mukaan painottaa joko valokuvaukseen tai videoon.

Ku10 TAIDEGRAFIKKA (2 op)

Perehdytään taidegrafiikan painomenetelmiin syväpainografiikasta kohopainoon. Tekniikoita ovat esim. kuivaneula, etsaus, carborundum, monotypia ja linoleikkaus. Tutustutaan taidegrafiikkaan taiteenalana ja haetaan vaikutteita taidegraafikoiden tuotannosta.

KU11-12 PROJEKTIOPINNOT,

Projektio-pintoja voi kerryttää koko lukioajalta. Opiskelija voi suorittaa projektio-pintoja sisällyttämällä niihin omia koulun ulkopuolisia projekteja tai osallistumalla koulun toimintaan jollakin kuvataiteen osa-alueella.

KUVATAITEEN ERIKOISTUMISPOLKU / Kouvola Yhteislyseo

Opiskelija voi erikoistua lukio-opinnoissaan kuvataiteeseen. Kuvataiteen erikoistumispolku on tarkoitettu kuvataiteesta kiinnostuneille opiskelijoille, jotka haluavat syventää kuvantekemisen taitojaan. Opetuksessa huomioidaan kunkin yksilölliset vahvuudet ja opintojen aikana pyritään vahvistamaan opiskelijan omaa visuaalista näkymystä ja kädenjälkeä. Opintojen suoritusjärjestys on vapaa ja yksittäisille opintojaksoille voi osallistua, vaikkei aikoisikaan erikoistua kuvataiteeseen.

KU13 PIIRUSTUKSEN TYÖPAJA (2 op)

Tutustutaan erilaisiin piirtämisen tekniikkoihin ja materiaaleihin. Syvennetään mallista ja muistista piirtämisen taitoja sekä kehitetään havaintokykyä ja sommittelutaitoja. Tavoitteena on piirtää mahdollisimman paljon opintojakson aikana. Piirretään mahdollisuuksien mukaan myös koulurakennuksen ulkopuolella.

KU14 KERAMIKKA JA KUVANVEISTO (2 op)

Keskitytään kolmiulotteiseen työskentelyyn. Materiaaleina pääasiassa savi ja kipsi, mutta mahdollisuuksien mukaan voidaan käyttää

myös paperia, pahvia, paperimassaa, styroksia ja romua. Tutustutaan mm. keraamiseen kuvanveistoon ja kipsiveistoksen tekemiseen.

KU15 MAALAUKSEN TYÖPAJA (2 op)

Tutustutaan erilaisiin maalaustekniikkoihin ja - materiaaleihin kuten akvarelli-, peiteväri-, öljy-, akryyli-, tempera- ja tussimaalaaminen. Päätekniikka on öljyvärimaalaus. Tarkoituksena on myös syventää opiskelijan väriopin hallintaa itse tekemällä ja kokeilemalla.

KU16 KUVANKÄSITTELY JA DIGITAALINEN ILMAISU (2 op)

Tuotetaan kuvia digitaalisesti, erilaisia työvälineitä hyödyntäen Opiskelija tutustuu kurssin aikana erilaisiin digitaalisiin sovelluksiin ja ohjelmistoihin sekä oppii hyödyntämään niitä omassa ilmaisussaan. Käsiteltäviä aihealueita voivat olla mm. kuvankäsittelyn perusteet, luova kuvankäsittely sekä digitaalinen piirtäminen/maalaaminen.

KU17 KUVAVIESTINNÄN TYÖPAJA (2 op)

Syvennyttään kuvaviestinnän muotoihin ja graafiseen suunnitteluun. Tutkitaan ja kokeillaan, kuinka viestiä ja kertoa tarinoita kuvallisesti. Käsiteltäviä aiheita voivat olla mm. kuvittaminen, sarjakuva, juliste, logo, mainonta, video tai animaatio. Opintojaksolla on mahdollista toteuttaa myös oma projekti.

KU18 KUVATAITEEN LOPPUTYÖ (2 op)

Kuvataiteen erikoistumispolun viimeisellä opintojaksolla opiskelija toteuttaa kuvataiteen lopputyön. Opiskelija valitsee itse sekä aiheensa että käyttämänsä tekniikan ja tekee kokonaisuuden, joka heijastaa hänen erityisaiheita ja - lahjojaan taiteen tekemisen alueella. Opiskelija laatii itse opettajan ohjauksessa suunnitelman lopputyöprojektilleen ja etenee sen mukaan opintojakson ajan. Lopputöistä järjestetään näyttely koulun ulkopuolella.

OPINTO-OHJAUS

PAKOLLISET OPINNOT

OP01 MINÄ OPISKELIJANA (2op)

Tutustutaan lukio-opintojen käytänteisiin, opintojen rakenteeseen sekä ylioppilastutkintoon. Keskitytään omien vahvuuksien löytämiseen ja niiden hyödyntämiseen opinnoissa ja tulevaisuuden suunnitelmissa. Opiskelija tekee opintojakson aikana henkilökohtaisen opintosuunnitelman ja tutustuu eri jatko-opintovaihtoehtoihin.

OP02 JATKO-OPINNOT, TYÖELÄMÄ JA TULEVAISUUS (2op)

Opiskelija kehittää edelleen itsetuntemustaan sekä elämänsuunnittelu- ja elämänhallintataitojaan. Opiskelija tutustuu toisen ja korkea-asteen erilaisiin koulutusvaihtoehtoihin ja perehtyy tulevaisuuden työelämään.

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

OP03 TUTORIKSI (2op)

Opiskelijat suorittavat tutorkoulutuksen, joka antaa heille valmiuksia perehdyttää uusia opiskelijoita lukio-opintoihin ja edistää myönteistä opiskeluilmapiiriä. Tutorit toimivat lukion esittelijöinä eri tilaisuuksissa ja osallistuvat yläkoulujen kanssa tehtävään yhteistyöhön.

OP04 OPIN OPISKELEMAAN (2op)

Opiskelijan oman oppijaminän löytyminen ja mahdollisten oppimisen esteiden kartoittaminen ja tunnistaminen. Opintojakson aikana vahvistetaan ja syvennetään lukio-opiskelussa tarvittavia taitoja ja tekniikoita. Omimpien opiskelustrategioiden löytäminen ja vahvistaminen on keskeistä. Opintojaksoa suositellaan ensisijaisesti opiskelijoille, joilla on oppimiseen liittyviä haasteita.

OP05 TYÖELÄMÄÄN (2op)

Opintojakso antaa opiskelijalle mahdollisuuden tutustua työelämään, syventää tietämystä työ- ja elinkeinoelämästä, eri ammattialoista sekä yrittäjyydestä. Opiskelija tutustuu työelämään itse hankkimassaan työpaikassa.

OP06 MAAILMALLE (2op)

Oletko harkinnut opiskelua, vaihto-opiskelua tai työntekoa ulkomailla? Opintojaksolla tutustutaan opiskelu- ja työmahdollisuuksiin maailmalla. Opintojakson tarkemmat sisällöt ja toteutustavat suunnitellaan yhdessä opintojakson osallistujien kanssa.

OP07 ENEMMÄN HYVÄÄ OLOA (2op)

Tarvitsetko lisää työkaluja jaksamiseen ja oman hyvinvoinnin tukemiseen? Opintojaksolla saat eväitä rentoutumiseen, hyvinvointiin, stressinhallintaan sekä tukea lukio-opintojen sujumiseen. Opintojaksolla tutustutaan hyvinvoinnin osa-alueisiin erilaisten harjoitteiden sekä vierailujen avulla. Opintojakson tarkemmat sisällöt suunnitellaan yhdessä opintojakson osallistujien kanssa.

YRITTÄJYYS JA TYÖELÄMÄTAIDOT

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

YRT01 YRITTÄJYYDEN PERUSTEET (2op)

Opitaan toiminnallisesti yrittäjyyttä yhteistyössä paikallisten yrittäjien kanssa. Luova työskentely yhdessä ja yksin sekä yritysidean kehittäminen tai yritysten antamien tehtävien ratkominen ovat keskeisessä osassa oppimista. Opitaan tietoa ja taitoja yrittäjyydestä sekä työelämässä tarvittavia yrittäjämäisiä taitoja. Voidaan hyödyntää TAT:n materiaaleja yrittäjyysosaamisesta.

YRT02 YRITTÄJYYSLEIRI (1op)

Leirillä opitaan yhdessä yrittäjyys- ja työelämätaidoista toiminnallisesti rastipisteiden avulla. Vuorovaikutus, luovuus, yhteistyö ja ongelmanratkaisu korostuvat. Yrittäjyysleirin ohjaavat vanhemmat tutor-opiskelijat. Leiri voidaan järjestää koulun ulkopuolella.

YRT03 YRITTÄJYYSLEIRIN OHJAUS (1op)

Opintojaksossa suunnitellaan ja toteutetaan yrittäjyysleiri yhdessä opintojaksoa ohjaavan opettajan kanssa.

YRT04 VUOSI YRITTÄJÄNÄ (2op)

Opiskelija perustaa yksin tai yhdessä tiimin kanssa harjoitusyrityksen, jonka toimintakausi on lukuvuosi tai kalenterivuosi. Opiskelija saa mahdollisuuden tutustua yrittäjyyteen käytännössä omakohtaisesti vuorovaikutuksessa tiimin kanssa.

YRT05 YRITTÄJYYSKASVATUKSEN KANSAINVÄLISYYSOPINNOT (2op)

Keskeisenä sisältönä on toiminnallisesti oppia kansainvälisesti yrittäjyys- ja työelämätaitoja. Keskeisiä sisältöjä ovat paikallisesti toteutettavat oppimiskokonaisuudet, jotka liittyvät yhteistyöhön sekä yhdessä kansainvälisten kumppanien kanssa toteutettavat oppimiskokonaisuudet.

Kansainvälisyysopintoihin liittyy virtuaalivierailuja ja/tai konkreettisia vierailuja kumppanuusmaassa tai kumppanuusmaissa. Opintojakson toteutumisesta tiedotetaan tarkemmin lukuvuoden aikana.

YRT06 REAALIAINEIDEN JA MATEMATIIKAN PROJEKTIOPINNOT (2op)

Opiskelija osallistuu yhteen tai useampaan opettajan kanssa yhdessä määriteltyyn yrittäjyyskasvatukseen ja työelämätaitoihin liittyvään oppimiskokonaisuuteen. Opinnit voivat olla esimerkiksi tapahtuman yms. suunnittelemista ja toteuttamista yksin tai tiimityönä. Projekti voi myös koostua yrittäjyyskasvatukseen liittyvistä useamman koulun yhteistyössä toteutettavista oppimiskokonaisuuksista Suomessa tai kansainvälisesti.

YRT07 TAITO- JA TAIDEAINEIDEN PROJEKTIOPINNOT (2op)

Opiskelija osallistuu yhteen tai useampaan opettajan kanssa yhdessä määriteltyyn yrittäjyyskasvatukseen ja työelämätaitoihin liittyvään oppimiskokonaisuuteen esimerkiksi tapahtuman suunnitteleminen ja toteuttaminen yksin tai tiimityönä. Oppimiskokonaisuus voi myös koostua useamman koulun yhteistyössä toteutettavista opinnoista Suomessa tai kansainvälisesti.

YRT08 KIELTEN JA VIESTINNÄN PROJEKTIOPINNOT (2op)

Opintojen sisällöissä painotetaan kieliin ja viestintään liittyviä sisältöjä esim. yrittäjyys- ja työelämätaitoihin liittyvät kieliopinnot englanniksi, ruotsiksi tai viestintä, neuvottelu- ja esiintymistäidot. Opiskelija osallistuu yhteen tai useampaan opettajan kanssa yhdessä määriteltyyn yrittäjyyskasvatukseen ja työelämätaitoihin liittyvään oppimiskokonaisuuteen. Kokonaisuus voi myös koostua yrittäjyyskasvatukseen liittyvistä useamman koulun yhteistyössä toteutettavista opinnoista Suomessa tai kansainvälisesti.

DIGITAI DOT

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

DG01 TIETOKONE TYÖVÄLINEENÄ LUKIOSSA (1 op)

Lukion tietoteknisessä ympäristössä toimimiseen valmentava opintojakso: tietokoneen käyttö opiskelussa, oppilaitoksen käyttämiin sähköisiin palveluihin tutustuminen, sähköisen kokeen tekeminen.

DG02 PERUSOHJELMAT (2 op)

Harjoitellaan toimisto-ohjelmien peruskäyttöä: tekstinkäsittely, taulukkolaskenta ja esitysgrafiikka. Opintojakson tiedoilla läpäisee Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus Tieken Tietokoneen käyttäjän A-kortin moduulit *Internet ja sähköposti, Laitteen ja tiedon hallinta, Tekstinkäsittely, Taulukkolaskenta ja Esitysgrafiikka*.

DG03 TIEKE-AJOKORTTI (2 op)

Tietoyhteiskunnan kehittämiskeskus Tieken Tietokoneen käyttäjän A-korttitutkinnon suorittamisesta saa todistukseensa tämän opintojakson suoritusmerkinnän: 7 näyttökokeen suorittamiset sovitaan erikseen opettajan kanssa. Lisätietoa tutkinnon sisällöstä on Tieken verkkosivuilla <http://www.tieke.fi/>. Ulkopuoliseen yhteistyöhön pohjautuva opintojakso.

DG04 TEKÖÄLYN PERUSTEET (2 op)

Itsenäisesti suoritettava "Tekoälyn perusteet" on maksuton verkkokurssi, joka on suunnattu kaikille, jotka haluavat tietää, mitä tekoäly on, mitä tekoälyllä voi (ja ei voi) tehdä ja miten tekoäly vaikuttaa elämäämme. Syvällistä matematiikan ymmärrystä tai ohjelmointitaitoja et tarvitse. Kurssin suoritettua voit saada 2 opintopistettä Avoimen yliopiston kautta. Lisätietoa: <https://www.elementsofai.com/fi>. Ulkopuoliseen yhteistyöhön pohjautuva opintojakso.

DG05 TEKÖÄLY KÄYTÄNNÖSSÄ (2 op)

Itsenäisesti suoritettava "Tekoälyä käytännössä" on ilmainen verkkokurssi, jossa uppoudutaan kirjaimellisesti tekoälyn luomiseen algoritmien ja käytännön esimerkkien kautta. Alkeistaso (beginner) riittää, mutta korkeamman tason (advanced) suorittaakseen olisi hyvä tuntee Python-ohjelmoinnin perusteet. Lisätietoa: <https://buildingai.elementsofai.com/>. Ulkopuoliseen yhteistyöhön pohjautuva opintojakso.

DG06 OHJELMOINTI (2 op)

Opiskelija oppii jonkin ohjelmointikielen perusteet. Ohjelmointitehtävien lisäksi valmistetaan harjoitustyö. Perusteet jo osaavat voivat syventää opintojaksossa ohjelmointitaitojaan.

ILMAISUTAITO

IT1 ILMAISUTAITO 1 (2 op)

Vahvistetaan ja kehitetään ilmaisun perustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja. Tehdään erilaisia toiminnallisia vuorovaikutusharjoituksia ja improvisaatioharjoituksia turvallisessa, hyväksyvässä ja rohkaisevassa ilmapiirissä. Opintojakso sopii sekä vasta-alkajille että edistyneille.

IT2 ILMAISUTAITO 2 (2 op)

Kehitetään ja laajennetaan teatteri-ilmaisullista osaamista. Tehdään liike-, ääni-, aisti- ja kontaktiharjoituksia ja kokeillaan pidempiä improvisaatiotekniikoita. Tutustutaan teatteritaitteeseen. Valmistetaan esitys koulun tapahtumaan. Opintojakson voi suorittaa itsenäisesti esimerkiksi nuorisoteatteriharjoituksiin osallistumalla.

IT4 TEATTERI YHTEISÖLLISENÄ TAIDEMUOTONA (2 op)

Perehdytään teatteriin taidemuotona ja tutustutaan sen erilaisiin suuntauksiin ja

yhteiskunnalliseen merkitykseen. Luetaan ja analysoidaan draamakirjallisuutta. Tutustutaan teatteriammattaihin ja teatterin soveltamisen mahdollisuuksiin. Tämä opintojakso on edellytys teatterin lukiodiplomin suorittamiselle. Opintojakson voi suorittaa osin itsenäisesti..

TEMAATTISET OPINNOT

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

TO01 Sukellus populaarikulttuuriin (2 op), Kouvolan Yhteislyseo

Syvennytään populaarikulttuuriin historian teoriaa ja kuvataiteen tekniikoita yhdistellen. Tutustutaan 1960-1970 lukujen popmusiikin ja taiteen kulttuurihistorialliseen taustaan sekä niiden vaikutukseen nuorisokulttuurin muotoutumisessa. Käsiteltäviä teemoja ovat mm. pop- ja rockmusiikin alalajien muotoutuminen, tekstien tulkinta, levykansitaide ja julistetaide.

LUKIODIPLOMIT

Kouvolan Yhteislyseossa on mahdollisuus suorittaa seuraavat lukiodiplomit:

VALTAKUNNALLISET VALINNAISET OPINNOT

KULD2 Kuvataiteen lukiodiplomi (2 op)

KÄLD3 Käsitöiden lukiodiplomi (2 op)

LILD4 Liikunnan lukiodiplomi (2 op)

MELD5 Median lukiodiplomi (2 op)

MULD6 Musiikin lukiodiplomi (2 op)

TALD7 Tanssin lukiodiplomi (2 op)

PAIKALLISET VALINNAISET OPINNOT

ÄI19 Kirjallisuusdiplomi (2 op)

STUDIES IN ENGLISH -LINJA Kouvolan Yhteislyseo

Studies in English -linjan opinnoissa suoritetaan englannin kielellä lukion pakollisia ja valinnaisia opintojaksoja. Linjalle valitaan lukuaineiden keskiarvon mukaisessa järjestyksessä. Linjan opintosisällöt tarkentuvat kevään aikana.

Studies in English opintoja lukiossamme:

Ble Biology

GGe Geograpy

FYe Physics

KE Chemistry

PSe Psychology

UEe Religion and ethics

Hle History

KUe Art

MUe Music

URHEILULINJA, Kouvolan Yhteislyseo

Urheilulinja mahdollistaa tavoitteellisen urheilun yhdistämisen lukio-opintoihin. Tarjolla erilaisia urheilu-uraa tukevia opintojaksoja mm. ravitsemuksesta, valmennusopista, levosta ja palautumisesta sekä urheilusta ammattina. Linjalle valitaan urheilijapisteytyksen ja lukuaineiden keskiarvon mukaisessa järjestyksessä. Opintosisällöt tarkentuvat kevään aikana.

KOUVOLAN YHTEISLYSEO

Palomäenkatu 33, 45100 Kouvola
Kotisivu: <https://peda.net/kouvola/kl/ky>
Facebook: Kouvolan Yhteislyseo
Instagram: @kouvolanyhteislyseo

